

h 43.

ჩვეულება

გზისგან

ჩვეულება-ის სსრკ. სკოლის პედაგოგიკის

ტფილისი

№ 2⁼
(4)

1 9 2 8
თებერვალი

უ ი ნ ა ა რ ს ი

1

1. რემედასის სრულიად საქართველოს ყრილობისათვის.
2. თეთრი ტერორი ჩემს სამშობლოში. ლი-ჩუუი-ჩენი.
3. კანტონის დაცემის შემდეგ. პ. ბ.
4. რემედასის რიგების გაძლიერება. ა. მუავია.
5. ამხ. მენცელის წერილები.
 - ა) ლანდტაგის პრეზიდენტს!
 - ბ) სასჯელის მოხდა რუსეთში და გერმანიაში.
 - გ) დისციპლინარული სასჯელი.

2

1. Vive la commoune! (პიესა) სეზმან ერთაწმინდელის.
2. მებრძოლებს (ლექსი) ვიქტორ გაბესკირიასი.
3. I. ტყეები. II. პატიმარი ხელს უწვდის სიკედილს. III. ორსული ქალი საპატიმროს ეზოში (ლექსები) ერნსტ ტოლდერის.

3

1. რატომ ასამართლებენ გრომოდას? ლ. გ — სკი.
2. ბესარაბიის დაპყრობის ათი წლის თავი. არფ. კრასნი.
3. ჩემი პროცესი. იოჰანეს ბეჰერი.
4. ამხ. ბორის სტეფანოვის პროცესი. ვ. დ — ვი.
5. კოლორადო. ფრანც რაკოში.
6. გრეკო და კარილო. ა. კ.

4

1. რემედასის საქართველოს ცეკას პრეზიდენტში.
2. რემედასის ყველა საოლქო, სამაზრო და რაიონულ კომიტეტებს (ცირკულიარი).
3. ლოზუნგები.
4. დაეხმარეთ რემედასს.

ქალღმადი დამზადებულია ენზურის (სვანეთის) სოფიდან.

363(ა)051
 443.

ბათუმის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება, შუაგულში!

წელიწადი მეოთხედი
№ 2⁽⁴⁾
 თებერვალი
 1928

რეგულაცია

საქართველოს სახალხო რესპუბლიკის
 უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილებით

გეგმვის მისამართი:
 ტფილისი, ლენინის ქ.,
 № 29, II რე სართ.
 ტელ. 9-78

საქართველოს სახალხო რესპუბლიკის

საერთაშორისო პოლიტიკური ვითარება მრავალ
 გადაუდებელ ამოცანებთან ერთად ჩვენს წინაშე აყენებს
 ერთ მეტად პასუხსავე საკითხს. ეს არის საერთაშორისო
 რევოლუციის მტკიცე წითელი ზურგის შექმნა და გაძ-
 ლიერება. ამ დიად იდეას ემსახურება რევოლუციისათ-
 ვის მებრძოლთა დამხმარე საზოგადოება—რემედასი,
 რომლის ორგანიზაციებით მოთენილია მთელი სამყარო.

დღეს, როდესაც საერთაშორისო კაპიტალსა და
 პროლეტარიატს შორის სამკედრო-სასიცოცხლო ბრძოლა
 სწარმოებს ამ ორგანიზაციის მოღვაწეობას უდიდესი მნი-
 შვნელობა აქვს. რემედასი მთელი ხუთი წლის განმავლო-
 ბაში თავისი ნაყოფიერი მუშაობით ამაგრებს მსოფლიო
 წითელი ოქტომბრის ზურგს და მომავალ მკაცრ ბრძოლე-
 ბისათვის, თეთრ ტერორსა და ბურჟუაზიულ-კლასიურ იუს-
 ტიციას ხელიდან სტაცებს უთვალავ რევოლუციონერებს.

ვინ არ იცის, თუ როგორის სიმკაცრით უმასპინძლ-
 დებიან ბურჟუაზიის მკერ დაქირავებული მკლელთა ბან-
 დები დასავლეთისა და აღმოსავლეთის მუშათა კლასისა
 და რევოლუციონერ გლეხაკობის გამანთავისუფლებელ
 მოძრაობას. ვინც საბჭოთა პრესას დაკვირვებით ადევ-
 ნებს თვალყურს, მითვის ნათელია, ის სიძნელეები რომე-
 ლიც უნდა გადალახონ მუშათა კლასის რევოლუციო-
 ნურმა რიგებმა დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ქვეყნებ-
 ში, სადაც ბრძანებლობენ ევროპიულ საზოგადოება „ცი-
 ვილიზაციის“ წარმომადგენლები.

საერთაშორისო კაპიტალი დარწმუნდა რა თავის
 დაღუპვის საათის მოახლოებაში ძლიერი იერიშებით ეკ-
 ვეთა მუშათა გამანთავისუფლებელ მოძრაობას. ბურჟუა-
 ზია არაერთგვაროვნად ზოგების წინაშე არ იხევს, მისი მიზანია
 გასრისოს და ამოეღოს არა მარტო მუშათა კლასის
 აქტიურად მებრძოლი ელემენტები, არამედ ყველა ისი-
 ნი ვინც, ასე თუ ისე, რაიმე დახმარებას უწევს ამ მოძ-
 რაობას.

ეს მდგომარეობა ბუნებრივად აყენებს ჩვენს წინაშე
 მუშათა მთლიანი ფრონტის შექმნის საკითხს, რომელ-
 საც აწარმოებს ერთი მხრით კომუნ. პარტია და მეორეს
 მხრით კი რემედასი. ამ უკანასკნელს ისტორიამ დააქისრა
 მეტად საპასუხისმგებლო სადარაჯოზე დგომა. როგორც
 აღვნიშნეთ ეს სადარაჯო არის საერთაშორისო მებრძოლ
 პროლეტარიატის მატერიალური და მორალური დახმარე-
 ბის აღმოჩენა. რემედასი მთელი ხუთი წლის განმავლობა-
 ში მოღვაწეობს ამ მიმართულებით.

რემედასის აქტიურ და დაუღალავ მოღვაწეობას
 უნდა მიეწეროს ის ფაქტი, რომ მაუხედავად სასტიკი
 რეპრესიების შემოღებისა ბურჟუაზიული სასამართლოები
 და დაქირავებული ფაშისტური ბნდები იძულებულნი
 არიან ასე თუ ისე ანგარიში გაუწიონ რემედასის საერ-
 თაშორისო პროტესტებს და შეპყვეცონ თავიანთი შავ-
 რაზმული მოღვაწეობა მუშათა რევოლუციონერ მასე-
 ბის განადგურების საქმეში. რემედასი დღიდან მისი და-
 არსებისა თავგანწირვით ებრძვის ბურჟუაზიულ „მართლ-
 მსაჯ ლებას“, რომლის ყოველი ახალი აქტის დროს გა-
 მოდის საერთაშორისო პროტესტებით. საცა კი მიწვდება
 რემედასი, ის აქტიურ დახმარებას უწევს არა მარტო
 თვით რევოლუციონერებს, არამედ მათ ოჯახის წევრებ-
 საც კი. რემედასი რევოლუციისათვის მებრძოლთ არა
 მარტო ფულად დახმარებას უწევს, ის ამავე დროს მონა-
 წილეობას იღებს სასამართლოს პროცესებზე და თვით
 ტერორის კლასიური იუსტიციის ბრწყალებისაგან იცავს
 რევოლუციონერ ამხანაგებს.

როგორც ვხედავთ მეტად დიდია და მძიმე ის ამო-
 ცანა, რომელიც დასახული აქვს ჩვენს ორგანიზაციას,
 მაგრამ რემედასმა პირნათლად უნდა შეასრულოს ის. ამას
 მოითხოვს საერთაშორისო მუშათა კლასის საარსებო ინ-
 ტერესები.

მუშათა კლასის მოძრაობის ზრდასა და განვითარე-
 ბასთან ერთად იზრდება და ვითარდება თეთრი ტერო-
 რის თარეში. დასავლეთ-აღმოსავლეთის, კოლონიალურ
 თუ ნახევრად კოლონიალურ ქვეყნებში მძვინვარებს შავი
 რეაქცია, ის მუსრს ავლებს თავისუფლებისათვის მებრ-
 ძოლ მუშათა კლასსა და რევოლუციონერ გლეხაკობას.

ასეთ გამწვავებულ პირობებში რემედასმა ერთი-
 თრად უნდა გააძლიეროს თავისი ნაყოფიერი მოღვაწეო-
 ბა. მართალია ამ მხრივ რემედასს აქვს თვალსაჩინო მიღ-
 წევები, მაგრამ ეს ყველაფერი არ არის. ჯერ კიდევ წინ
 არის ნარ-ეკლით მოთენილი გზა, რომელიც უნდა იქნეს
 გადალახული. დაუყონებლივ უნდა იქნეს აღმოფხვრილი
 ყველა ის დეფექტები, რომელიც შემჩნეულია რემედასის
 მუშაობაში. რემედასმა უნდა შესძლოს თავის რიგებში
 მუშათა და გლეხთა აქტიური ელემენტების დარაზმვა
 ამასთანავე ერთად განსაკუთრებული ყურადღება უნდა
 მიექცეს ჩვენს ორგანიზაციებში მშრომელ ქალთა და
 ახალგაზრდობის მეტი პროცენტის ჩათრევას, რაც დღემ-
 დის ვერ არის მოგვარებული.

სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს ერთი გარემოება, სახელდობრ, ადგილებზე მომუშავე ამხანაგები ვერ იჩენენ სათანადო აქტიურობას და რემედაციის მუშაობას აწარმოებენ სხვათა შორის. ასეთი მიდგომა არ არის სწორი. რემედაციი, როგორც ვსთქვით არის ერთად-ერთი არაკლასიური საერთაშორისო ორგანიზაცია, რომლის მიზანია ცოცხალი ძალები შეუნარჩუნოს მომავალ მკაცრ ბრძოლებს. რემედაციი თავის მოღვაწეობის ასპარეზიდან ჩამოვაშოლოდ მაშინ, როცა გამოცხადდება საერთაშორისო კომუნა, მანამდე კი რემედაციის მუშაობა უნდა იქნეს გაძლიერებული.

საჭიროა რემედაციის რიგებში ჩაბმული იქნეს არა მარტო მუშათა და გლეხთა მილიონები, არამედ დაურაზმავი საზოგადოებრივი ფენებიც. გაწეული უნდა იქნეს აგიტაცია-პროპაგანდა რემედაციის იდეების პოპულარიზაციის მიზნით, რათა მასების ინტერნაციონალურად აღზრდის საქმე მკვიდრ ნიადაგზე იქნეს დაყენებული. ხელი უნდა ავიღოთ მუშაობის იმ უვარგის, ძველ მეთოდებზე, რომელსაც ზიანის მეტი არაფერი მოაქვს ჩვენი ორგანიზაციებისათვის, და მის ნაცვლად გამოიმუშავეთ უნდა იქნეს ადგილობრივ პირობების მიხედვით ახალი ღონისძიებანი ორგანიზაციულ-აღმზრდელობითი საქმიანობის განმსაჯოცხლებლად.

ამ ამოცანებს ჯეროვანი ყურადღება უნდა მიაქციოს რემედაციის მეორე ყრილობამ. ადგილობრივმა ორგანიზაციებმა უნდა ასწონ-დასწონონ განვლილი მუშაობის დროს

მიღებული გამოცდილებები და მიღწევები. ისინი ვალდებული არიან რემედაციის მოღვაწეობის სრული სურათი წარმოადგინონ ყრილობაზე, რათა შესაძლებელი გახდეს მუშაობის ახალ მეთოდებზე გადასვლა.

რემედაციის საქართველოს მეორე ყრილობამ უნდა დაუმტკიცოს მუშათა კლასის მტრებს, ჩვენი ორგანიზაციის 5 წლის თავზე, რომ საქართველოს მუშათა კლასსა და რევოლუციონურ გლეხკაცობის გულში არ ჩამქრალა საერთაშორისო რევოლუციისათვის მებრძოლ გმირებს დახმარების წმინდა იდეა. ჩვენ უნდა დაუმტკიცოთ კაპიტალისტურ სამყაროს, რომ რემედაციი იბრძვის პარტიასთან ერთად საერთაშორისო წითელი ოქტომბრის დღეების მოსახლოებლად.

ჩვენ უნდა შევსძახოთ მთელი ქვეყნის რეაქციონური-იმპერიალისტურ ბანდებს; საბჭოთა ქვეყნების განთავისუფლებული პროლეტარიატი ძლიერი ნებისყოფით მიემართება წინ, ის თავის სოციალისტურ ქვეყნის შენებასთან ერთად უდიდეს დახმარებას გაუწევს მებრძოლ პროლეტარიატს.

ძირს საერთაშორისო მტაცებელთა ბანდები, თეთრი ტერორი და კლასიური იუსტიცია!

გაუმარჯოს საერთაშორისო ოქტომბერს!

გაუმარჯოს საერთაშორისო კომუნას!
გაუმარჯოს რემედაციას!

თეთრი ტერორი ჩემს საგუოგლოში

საბჭოთა კავშირისა და მთელი ქვეყნის მშრომელ მასებმა ბევრი არაფერი იციან იმ თეთრი ტერორის აღვირახსნილობის შესახებ, რომელიც არბევს და ანადგურებს ჩემს სამშობლოს. ამას ხეოს უწყობს მისი შიკრულ აღმოსავლეთში მდებარეობა, მკვიდრო კავშირის უქონლობა სხვა ქვეყნებთან, დარბევა ყველა ლეგალურ ორგანიზაციებისა და ბოლოს ჩინეთის ტერიტორიის დაწვლილება ათეულ მეომარ სატრაპებად. ამიტომ თითქმის ჩვენც იძულებულნი ვართ ვილაპარაკოთ მხოლოდ ზერეულედ იმ ქრილობების შესახებ, რომელიც ჩემი ქვეყნის მშრომელ მოსახლეობას მიაყენა გამხეცებულმა თეთრმა ტერორმა.

უკანასკნელი წლის განმავლობაში ჩინეთში ადგილი ჰქონდა უდიდეს ამბებს. პირველ სამი თვის განმავლობაში ნაციონალურ-გამანთავისუფლებელი მოძრაობა კიდევ ატარებდა ერთსულოვნების ხასიათს და ვითარდებოდა გომინდანის ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ პარტიის დროშის ქვეშ. მაგრამ ეს მოჩვენებითი ერთსულოვნება ბურჟუაზიამ გამოიყენა იმისათვის, რომ მთელი შესაძლებლობით ფეხქვეშ გაეთელა და გაესრისა ქალაქის მუშებისა და სოფლის გლეხკაცობის რევოლუციონური გამოსვლები. ბევრი სისხლი დაიღვარა ჩრდილოეთისკენ გალაშქრებისათვის, ამასვე უნდა მიუმატოთ ჩრდილოეთის მხარეში მომხდარი სისხლიანი ელექტა, რომელსაც აწარმოებდნენ მილიტარისტები.

მარტ-აპრილის თვეებში რევოლუციონურ მოძრაობას სრულიად ჩამოშორდა მსხვილი ბურჟუაზია და მასთან საერთო ინტერესებით დაკავშირებული მემაულეთა კლასი.

ივლისიდან თანდათან ჩამოსცილდა და მოსწყდა წვრილი ბურჟუაზია, რომელიც დააფრთხო მასიურ მოძრაობის გაღრმავებამ, ამ უკანასკნელისათვის ბუნებრივ მოვლენას წარმოადგენს დათმობებზე წასვლა. გომინდანი გახდა აშკარა რეაქციონურ კონტრრევოლუციონურ ძალად. ნაწილობრივად ეს აიხსნება, კომპარტიის მიერ უადგილო კომპრომისების გამოჩენით, რომელმაც სწორად ვერ გაიგო საერთო, მთლიანი ფრონტის არსებობის აუცილებლობა და რომელიც კუდში მისდევდა გომინდანს.

ჩინეთის ბურჟუაზია, ფეოდალურ მემაულეთა კლასი, თავისი ლაქიებით—ძველ მოხელეებითა და სამხედრო პირებით თავისი კლასიური ინტერესების შეგნების შემდეგ მთლიანად გადაბარგდა რეაქციისა და კონტრ-რევოლუციის ბანაკში.

მაგრამ მან მაინც ვერ შეაჩერა გლეხთა მასების მოძრაობა მიწის მოსაპოვებლად, მუშების ბრძოლა მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, დამოუკიდებელ ჩინეთისათვის, რომელსაც მომავალში სათავეში ჩაუდგებოდა ხალხის მიერ უფლებებით აღჭურვილი ამხანაგები. ჩინეთის ყველა მსხვილი ქალაქები დაპყრობილი იქნა გაფი-

ცეებით, გლეხთა აჯანყებულმა მასებმა დაიკავეს თითქმის ყველა პროვინციები ჩინეთისა. დროგამოშვებით ამა თუ იმ პროვინციებში გამოჩნებოდნენ ხოლმე შეიარაღებული გლეხები, რომელთა რაოდენობა ხშირად 10.000 აღწევდა. მაგალითისათვის აქვე დავასახელებთ რამოდენიმე რაიონებს: შანსი, ჩილი და შანდუნე—ჩრდილოეთში; ჩინეთის ცენტრში—ხუნანი, გენანი და ხუბეი; ზღვის ნაპირებზე—ცზიანსუ და ფუცზიანე; სამხრეთით—გუანდუნ, გუანსი, გუნჩოუ და იუნანე. გუანდუნის 5 მაზრაში უკვე ხუთ თვეზე მეტია, რაც არსებობს საბჭოთა წყობილება.

დეკემბერში, ე-ტინის რევოლუციონერ მუშათა და გლეხთა წითელმა ჯარმა 2 დღით დაიპყრო სამხრეთ ჩინეთის სატახტო ქალაქი—კანტონი და ამ უძველეს ქალაქის გალავნებზე აღმართა კომუნის დიადი დროშა.

1927 წ. შემჩნეული მობრუნება ჩინეთის რევოლუციონერი მოძრაობისა, აიხსნება თეთრი ტერორის მკაცრი შემოტევებით, რომელიც დღითი დღე აღწევდა თავის განვითარების უმაღლეს წელტილს.

„ჩინეთის გამანათავისუფლებელ მოძრაობის მსხერპლთა დამხმარე საზოგადოების“ ცნობების თანახმად იანვრიდან მარტამდე ჩინეთში დახვრეტილ და მოკლულ იქნა 3640 კაცი, დაჭრილთა რაოდენობა აღწევდა 2219, ხოლო დაპატიმრებულთა კი 4633, აპრილსა და აგვისტოს განმავლობაში, ჩან-კაი-შისა და სხვა გენერლების მოღალატურ და გამცემურ მოღვაწეობის შემდეგ დახვრეტილ-მოკლულთა რიცხვი უდრის 26,154 კაცს, დაჭრილთა რაოდენობა 29.139, ხოლო დაპატიმრებულთა 25.113, სექტემბერ-ოქტომბერში ჩამოხრჩობილ და მოკლულია 5.487 კაცი, დაჭრილია 2,280, დაპატიმრებულია 8,420, გარდა ამისა ხუნანის პროვინციაში ფინ-იუ სიანის მიერ მოკლულია არა ნაკლები 30 000 გლეხისა; ნოემბერ-დეკემბრის განმავლობაში ჩამოხრჩობილ და მოკლულია 7000 მეტი კაცი; უმთავრესად სამხრეთ ნაწილში დაჭრილთა რაოდენობა 4000 აღემატება, ხოლო დაპატიმრებულთა 8000.

ამრიგად 1927 წ. განმავლობაში მოკლულთა რაოდენობა უდრის 72.000, დაჭრილთა 37.628 და დაპატიმრებულთა კი 46.116 კაცს. ათეულ ათასი მუშები და

გლეხები მოექცნენ არალეგალურ პირობებში, ვინაიდან მათ ემუქრებოდა სახრჩოვლა და დახვრეტა-წამება. მარტიდან აგვისტომდე ჩვენში რეგისტრაციაში გაეტარენ 33.200 ისეთი ამხანაგები, რომლებიც მოითხოვდნენ დახმარებასა და ხელის შეწყობას. მძიმე მდგომარეობაში მყოფ რევოლუციონერთა ოჯახების რიცხვი უდრიდა 28.280. შეპყრობილებს ყოველთვის ეპყრობოდნენ როგორც მძევლებს, ხელისუფლებას ყოველთვის შეუძლია მათი ჩამოხრჩობა და დახვრეტა სასამართლოსა და გამოძიების პროცესის გარეშე.

ციხეებში არსებული რეჟიმი ყოველგვარი კრიტიკის გარეშე სდგას. საცნები ზამთრობით არ თბება. საჭმელს იშვიათად იძლევიან, თუ კი როდისმე პატიმარი ეღირსა საჭმელს ის უსათუოდ დამპალი უნდა იყოს. საპატიმროებში სიკვდილიანობის შემთხვევა ხშირია.

ყველა ეს დაპატიმრებულები, წამებულ-ჩამოხრჩობილები, მოკლულები, დაჭრილები, გადახიზნულები—მომასწავებელნი არიან ქვეყნის რევოლუციონერ მოძრაობის სიძლიერისა. ჩვენ ვალდებულნი ვართ შეუნარჩუნოთ ცოცხალი რევოლუციონერი ძალები მომავალ რევოლუციონერ ბრძოლებს ჩვენს სამშობლოში.

ჩინეთის რევოლუცია საჭიროებს მთელი ქვეყნის მშრომელთა მხარის დაჭერას და დახმარებას. საჭიროა ძლიერი პროტესტები ჩინეთის რეაქციისა და კონტრ-რევოლუციონერი გომანდანის წინააღმდეგ, რომელიც თამაშობს ჩინეთის მშრომელთა ჯალათის საზოგადოაროლს. საჭიროა მათთვის მატერიალური დახმარების გაძლიერება, ვინაიდან ყველა დაპატიმრებულთა, დახვრეტილთა და მათი ოჯახების დახმარება აღემატება ჩვენს ღონისძიებას. ჩინეთის მებრძოლი პროლეტარიატსა და გლეხობას უფლება აქვს მოითხოვოს მთელი ქვეყნის მუშათა კლასისაგან ძმიური დახმარება, რადგანაც ის ატრაცხელი მსხერპლი, რომელსაც ის სწირავს ჩინეთის განთავისუფლებასა და საერთაშორისო კონტრ-რევოლუციის მოგერებას აახლოვებს საერთაშორისო ოქტომბერს არა მარტო ჩინეთში არამედ მთელს დედამიწის ზურგზე.

ლი-ჩუუი-ჩენი.

კანტონის ღაცაჟის შაჰდავ

კანტონის კომუნის გამოცხადებისთანვე, ჩინეთისაკენ დაიძრა ინტერვენციის სამხედრო გემები. ბურჟუაზიის ტელეგრაფებმა და რადიოებმა მთელ ქვეყნიერებას აცნობეს, რომ ეს გემები ჩინეთისაკენ მაღიან იქ მყოფ უცხოელ მოქალაქეთა სიცოცხლისა და ინტერესების დასაცავად. სინაღვილეში კი ინკლისის და საფრანგეთის ინტერესს შეადგენდა კანტონი მოეშორებინა მთელი ქვეყნისაგან რათა ამრიგად ამ ბურჟუაზიულ ჯალათებს მიწასთან გაესწორებინათ ჩინეთის მუშათა კლასისა და რევოლუციონერი გლეხკაცობის მოძრაობა, რომელიც სფრთხეს უმზადებდა უცხოელ კაპიტალისტების ბატონობას ჩინეთის მიწა-წყალზე. ჩინეთის რევოლუციონერი მოძრაობა მიზნად ისახავდა უცხოელთა მიერ

დაპყრობილ ფაბრიკა-ქარხნებისა და საკონცესიო ადგილების განთავისუფლებას ი პერიალიზმის მტაცებულ პროლიტაკისაგან. ბურჟუაზიის მიერ მოსყიდული სისხლიანი ბანდები ცეცხლითა და მახვილით ანადგურებდნენ ყველა იმან ვინც გალაშქრებდა კაპიტალისა და ადგილობრივ მემამულეების „საღმთო კავშირის“ წინააღმდეგ.

ჩინეთის ბურჟუაზია წინეთ თითონ იღებდა აქტიურ მონაწილეობას უცხოელ კაპიტალისტების წინააღმდეგ წარმოებულ ბრძოლებში. ის თითონ ებრძოდა ინკლისის, საფრანგეთის, იაპონიის და სხვ. არაჩივთხე ბატონობას თავის ქვეყანაში საკუთარი კლასის გაბატონების მიზნით, მაგრამ როცა რევოლუციონერმა მუშათა კლასმა და გლეხობამ წამოაყენა თავისი მოთხოვნები, ჩინეთის

ბურჟუაზიამ გამოსცვალა ტაქტიკა. გომინდანი დღეს მეთაურობს მუშათა და გლეხთა წინააღმდეგ წარმოებულ ბრძოლას ის აშკარად მოუწოდებს მასებს საბჭოთა რესპუბლიკებთან კავშირის გაწყვეტის შესახებ და ცდილობს საერთაშორისო ბურჟუაზიასთან შეთანხმება-შეკავშირებას; გომინდანი მთავარ საფრთხეს ხედავს მშრომელთა გამწვანებულ მოძრაობის გაღვივებაში. გენერლები არბევენ და ჟღერენ მუშებსა და გლეხებს, მას მფარველობს ამ ბრძოლია წარმოების დროს საერთაშორისო იმპერიალიზმი და ის მიიმართება გომინდანის დროშის ქვეშ.

კანტონის აჯანყებამ მთელ სამკაროს მუშათა კლასს დაუმატა, რომ ჩინეთის რევოლუციის სკოცხლობს, რომ ჩინეთის მშრომელმა კლასმა გაითვალისწინა წარსულის გაკვეთილები და გაიგო რომ ისინი მხოლოდ და მხოლოდ საკუთარ ძალებს უნდა ეყრდნობოდნენ. ისინი დაწმენდენ აგრეთვე იმაში, რომ რევოლუცია მომავალში უნდა ვითარდებოდეს საბჭოების ლოზუნგების ქვეშ, კანტონელი კომუნარები დაამარცხეს საერთაშორისო იმპერიალიზმის ბნელმა ძალებმა, თორემ ცხადია მარ-

ტო ჩინეთის ბურჟუაზია ვერას გახდებოდა ამხედრებულ რევოლუციონერ მასებას წინააღმდეგ. უცხოელთა სამხედრო გემებმა და ზარბაზნებმა კანტონი მოსწყვეტეს მთელს ქვეყანას და ასე ვერაგულად ამოვლიტეს მასი გმირები.

კანტონის დაცემის შემდეგ საერთაშორისო იმპერიალიზმის მიერ წარმოებული შურისძიებანი ჩვენ მოგვაგონებს პარიზის კომუნის დღეებს. მაგრამ კანტონის კომუნის გამოცხადების, მისი დამარცხების საერთაშორისო მნიშვნელობა და როლი სულ სხვა გვარია ვინემ პარიზის კომუნის დამარცხებისა. კანტონის აჯანყება წარმოადგენს ჩინეთის რევოლუციონერ მოძრაობის ერთ-ერთ უძლიერეს ეტაპს. ის არის წინამორბედი მომავალ ძლიერ ბრძოლებისა, რომელთა წინაშე სდგას ჩინეთი. ამიტომ საერთაშორისო რევოლუციონერ მუშათა კლასის მოვალეობაა შეადგენს ყოველ მხრივად ხელი შეუწყოს ჩინეთის მებრძოლ მუშათა კლასსა და გლეხთა კლასს, ვინაიდან ეს სამკდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა მიმართულია თეთრი ტერორისა და გამეცეხული კლასური იუსტიციის წინააღმდეგ.

ბ. ბ.

რემედისის რიგების გაქრობა

დღეს, როდესაც მუშურ-გლეხურ სოციალისტურ რესპუბლიკების ქვეყნის გარს არტყია უთვალავი მტერი, რემედისის არსებობას უდიდესი საერთაშორისო მნიშვნელობა აქვს. მტერი მზად არის მახვილი ჩასცეს არა მარტო კაპიტალისტურ ქვეყნებში თავისუფლებისათვის მებრძოლ რევოლუციონერებს, არამედ ს. ს. რ. კავშირის გამარჯვებულ პროლეტარიატს, რომელიც ჩაბჭულია უდიდეს სოციალისტურ აღმშენებლობაში.

ბურჟუაზია ისტორიულად განწირულია, მოახლოვებულია მისი საბოლოო განადგურებასა და აღსასრულის ქამი. ის გრძნობს იმ საშინელებას, რომელსაც მას უქადის საერთაშორისო პროლეტარიატის გამარჯვება. ამ ტომის ერთხელ კიდევ იკრებს ძალ-ღონეს რათა მთელი თავისი სიძლიერით თავს დაესხას პროლეტარიატის მოძრაობას, მიწასთან გაასწოროს იგი, და ამრიგად უზრუნველყოს თავისი არსებობა. ამ მიზნის მისაღწევად ის არ ერიდება არავითარ ზომებს, ადგენს თეთრი ტერორის ბანდებს, მოსყიდულ ჯალათებსა და ჯაშუშთა შავ-რაზმელებს და ხელს უწყობს კლასური იუსტიციის მოღვაწეობას.

ბურჟუაზიულ ქვეყნებში ყოველ გზა-ჯვარედინზე ამართულია სახმობელები, კაბინეტებში მზად არის ელექტრონის სკამები, ამავე დროს იგონებენ ათასგვარ ჯოჯოხეთურ მანქანებს. ადგენენ პროვოკაციულ გეგმებს, რათა უფრო ადვილად შესძლონ თავისუფლებას მოწყუცებულ ხალხთა მილიონიანი მასების დარბევა-აწიოცება.

ბურჟუაზიას გვერდს უმშვენებს სოციალ-დემოკრატია, მისი ცნობილი სალაყო ბირჟა ამსტერდამის ყვითელი ინტერნაციონალი მუდამ მზად არის არა მარტო კვერი დაუკრას ბურჟუაზიას, არამედ ის ამავე დროს აქტიური მონაწილე და თანამშრომელია ამავე ბურჟუაზიისა.

ბურჟუაზია ბევრს ჰყვირის განიარაღების შესახებ ამ ინტერნაციონალის ტრიბუნიდან, მაგრამ ამავე დროს ყველა ქვეყნებში სწარმოებს გაცხოველებული მუშაობა შეიარაღებისათვის. ბურჟუაზია ისევ ლაპობს ახალი ომის ცეცხლის დანთებას, რომელიც გაცილებით უფრო ძლიერი და საშინელი იქნება ვინემ ის ომი, რომელსაც საზღვარი დაუდვა ამ ათიოდე წლის წინად რუსეთის პროლეტარიატმა.

საერთაშორისო პოლიტიკურ პირობების ასეთ გართულების დროს საერთაშორისო რევოლუციისათვის მებრძოლთა დამხმარე ორგანიზაციის—რემედისის არსებობას ცხადია უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება. ვინაიდან, რემედისი არის ერთადერთი ორგანიზაცია, რომელიც აყალიბებს პარტიის გარეშე დარჩენილ მასებს, აღვივებს მასში ინტერნაციონალურ ერთსულოვნების იდეას და აქტიურ ზნეობრივ და მატერიალურ დახმარებას უწევს, როგორც თვით ბურჟუაზიულ ქვეყნების ციხეებში მოქცეულ ტყვე რევოლუციონერებს ისე მათ ოჯახებს, ამავე დროს რემედისი ცნობილია მთელს მსოფლიოში, როგორც ერთადერთი დამცველი რევოლუციონერებისა სასამართლოს პროცესებზე.

რას აკეთებს საერთაშორისო დემოკრატია მისი „კაცთ მოყვარე იდეით, სად არის, ვის წინააღმდეგაა მიმართული მისი ყოველდღიური საქმიანობა? ეს გამყიდველთა ხრევა არავითარ წინააღმდეგობას არ უწევს ბურჟუაზიას, ის პირიქით ხელიხელ ჩაკიდებული მიყვება მას და ყოველმხრივად დახმარებას უწევს, როგორც თანამებრძოლს პროლეტარიატის განადგურებაში. დაჩა მხოლოდ ერთადერთი საბჭოთა დიდი კავშირის პროლეტარიატი, რომელმაც დღე და ღამე უნდა იზრუნოს კაპიტალის საპატიმროებში მოქცეულ რევოლუციონერების

მწარე ხეიდრის შესამსუბუქებლად. ინიციატივა რემედ-
სის ორგანიზაციის დაარსებისა ეკუთვნის საბჭოთა კავ-
შირის პროლეტარიატს, მან პირველმა ჩაუყარა ამ ორ-
განიზაციას მტკიცე საფუძველი, მაგრამ სულ ჩქარა ამ
ორგანიზაციამ ისე გაშალა ფრთები, რომ დღეს მისი
უჯრედებით მოფენილია მთელი ქვეყნის სივრცე და განი.

მიუხედავად იმისა, რომ ბურჟუაზია და სოციალ-
დემოკრატია მოწადინებულნი არიან ძირი გამოუთხარონ
ჩვენს უდიდეს კავშირს, საერთაშორისო მუშათა კლასი
გულის ყურით უსმენს სოციალისტურ ქვეყანას, ის დიდის
ენერგიით და თავგამოდებით ეგებება ყოველ ჩვენს და-
ძახილს და ბურჟუაზიასთან სამკედრო-სასიცოცხლო ბრძო-
ლის ჟამს აძლიერებს ციხეში მყოფ ამხანაგების დახმარე-
ბის საქმეს.

ჩვენ აქ არ შეუდგებით იმის აღნიშვნას თუ რა გაა-
კეთა რემედსმა თავის არსებობის 5 წლის განმავლობა-
ში, ვიტყვი მხოლოდ რომ ყველაფერი არაა გაკეთებუ-
ლი, საჭიროა მეტი, საჭიროა უფრო გაღრმავებული იქ-
ნეს ჩვენი მუშაობა, მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს ჩა-
მოუყალიბებელ საზოგადოებათა ფენების დარაზმვას რე-
მედსის რიგებში.

რემედსის ორგანიზაციაში მეტი წილი მშრომელ
მასებსა უნდა ექცეოდეს თავს, რაც საშუალებას მოგვცემს

მასების ინტერნაციონალურად აღზრდისა. გლეხობა, მშრო-
მელი ქალები და მშრომელი ახალგაზრდობის დიდი უმ-
რავლესობა აქტიურ მონაწილეობას უნდა იჩენდეს რემე-
დასში, ეს იქნება საწინდარი ჩვენი ბრწყინვალე გამარ-
ჯებებისა.

ჩვენ მუდამ მზად უნდა ვიდგეთ ჩვენი სოციალის-
ტური ქვეყნის სადარაჯოებზე, ერთ ერთი მთავარი ადგი-
ლი არის საერთაშორისო რევოლუციის ზურგის გამაგ-
რება — ეს არის რემედსი!

მუშებო, გლეხებო, წითელარმიელნო და მშრო-
მელო ახალგაზრდობაე გააძლიერეთ რემედსის ორ-
განიზაცია, ხელი შეუწყვეთ საერთაშორისო კაპიტა-
ლის გამხეცებულ თარეშის მსხვერპლთა ბედის შემსუბუ-
ქებას. მაშინ როცა თქვენ აშენებთ ახალ ქვეყანას, შრო-
მისა და თანასწორობის ნანატრ სამყაროს ისინი ციხის
სარკმლებიდან გასცქერიან რეაქციის მიერ გადაბუგულ
სოფლებსა და ქალაქებს, სადაც უსახლკარო და უბინად-
რო ხალხი კრულვას უთვლის თავის გაჩენას.

მიეშველეთ მათ, დაეხმარეთ ეს იქნება უდიდესი
ძმური მოვალეობის მოხდა მათ წინაშე.

მაშ გაამაგრეთ საერთაშორისო სოციალისტური რე-
ვოლუციის წითელი ზურგი!

ა. მუჟავია.

გერმანიის წერილები *)

(გერმანიიდან)

მკითხველებს ალბათ ახსოვთ, რომ ამას წინად სა-
ქართველოში ჩამოვიდა რემედსას გერმანიისა და საფრა-
ნგეთის შეერთებული დელეგაცია, რომელსაც თავმჯდო-
მარეობდა პრუსიის ლანდტაგის წევრი ამხ. მენცელი. აღ-
ნიშნული დელეგაცია ერთი ნაწილი იყო იმ მრავალ რიც-
ხიანი დელეგაციებისა, რომელიც ესტუმრა საბჭოთა კავ-
შირს, სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების 10
წლის ზეიმში მონაწილეობის მისაღებათ

დელეგაციის რწმუნებით მათ ძალიან აინტერესებდათ
საქართველოს დღევანდელი მდგომარეობა. მართლაც
დელეგაციის ყოველი წევრი დაკვირვებით ეცნობოდა ჩვე-
ნი ქვეყნის მიღწევებს. საქართველოში ერთი კვირის გან-
მავლობაში უცხოელი ამხანაგები გაეცნენ იმ უდიდეს
აღმშენებლობით მუშაობას, რომელიც ჩქარი ტემპით ვი-
თარდება კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით.

გამგზავრებისას დელეგაციამ უღრმესი მადლობა გა-
მოუკხადა რემედსის საქ. ცენტრალურ კომიტეტის შე-
მადგენლობას იმ თბილი შეხვედრისათვის, რომლითაც
ისინი დააჯილდოვეს ქართველმა ამხანაგებმა.

დელეგაციის წევრები შეგვიპირდნენ მომავალში
მჭიდრო კავშირი იქონიონ ჩვენთან, ამასთანავე ერთად

სურვილი გამოაცხადეს ითანამშრომლონ ჩვენს ჟურნალში
დელეგაციის ზოგიერთმა წევრებმა უკვე შეასრულეს და-
ნაპირები. ჩვენმა რედაქციამ უკვე მიიღო ზოგიერთი ამხა-
ნაგების წერილები.

ამ დღეებში ამხ. მენცელმა საქ. რემედსის ც. კ.
პ/მგებელ მდივნის ამხ. ალ. ქოიავას სახელზე გადმოა-
გზავნა კერძო ხასიათის წერილი, სადაც აწერილია მისი
გერმანიაში არ ყოფნის დროს თეთრი ტერორის საქმიან-
ობის რამდენიმე მომენტი.

მიუხედავად იმისა, რომ ეს წერილი კერძო ხასია-
თისაა, ის არ არის საზოგადოებრივ ინტერესს მოკლე-
ბული ამიტომ ვათავსებთ მას ჩვენს ჟურნალში.

ამხ. მენცელი სწერს:

„ძვირფასო ამხანაგო, თქვენი ქვეყნიდან გამომგზავ-
რების შემდეგ, საცა ყოველი მოქალაქე თავისუფლად
გრძნობს თავს, არ შემძლია ერთხელ კიდევ ამ შორეულ
გერმანიიდან მადლობა არ მიუძღვნა ქართველ ამხანა-
გებს, მე ეხლაც სიამოვნებით მოვიგონებ თქვენთან ერ-
თად სიტყვებით გატარებულ დღეებს. კარგია ასეთი
თბილი გრძნობით განშორება უცხო მხარესთან, სადაც
მყარდება სრულიად ახალი ყოფა-ცხოვრება, სადაც ხალხი
თვით არის თავისი თავის ბატონ-პატრონი....

ეხლა კი ნება მიბოძეთ (ორიოდე სიტყვით გაგაცნოთ
იმ მდგომარეობას, რომელსაც ადგილი ჰქონია გერმანიაში
ჩვენს აქ არ ყოფნის... თეთრი ტერორი და კლასიური
იუსტიცია ჩვეულებრივად განაგრძობდა თარეშს, პოლიტ-

*) ამხ. მენცელი არის პრუსიის ლანდტაგის წევრი. მას უფ-
ლება აქვს უფასოდ იმგზავროს გერმანიის რკინის გზებზე. ის ათვა-
ლიერებს ყველგან საპატიმროებს და იცნობს თითქმის ყველა პატიმ-
რებს, რომელთა შორის მას დამსახურებული აქვს უდიდესი პატივის-
ცემა, პატიმრები მეტსახელად „ციხის ძიას“ უწოდებდნენ მას.

რ ე დ.

პატიმრების მიერ შემოტანილი მთელი გროვა ქაღალდები უცდიდა სისრულეში მოყვანას...

„სოციალისტური“ პარტიები ისევ განაგრძობენ ბრძოლას საბჭოთა ქვეყნების წინააღმდეგ. გუშინ პრუსიის ლანდტაგში ჩვენ მოვისმინეთ სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წარმომადგენლების საშინელი ცილისწამება იმ ამნისტიის გამო, რომელიც ეხლა ტარდება თქვენს ქვეყანაში დიდი ოქტომბრის 10 წ. თავის შესრულებასთან დაკავშირებით. აქვე ილაპარაკეს საქართველოს ციხეებში არსებული „საშინელი რეჟიმის“ შესახებ.

მე მოვითხოვე საპასუხო სიტყვა, რათა გამეჩარწყებინა ამ ურწმუნოთა უსინდისო და უსაფუძვლო ბრალდებები, მაგრამ გამცემელი სოციალ-დემოკრატების წყალობით მე არ მომცეს სიტყვა, ამ ვაჭბატონებმა გაიგეს, რომ მე ახალად დაბრუნებული ვიყავი ტფილისიდან და სიმართლის შეეშინდათ...

სხვათა შორის უნდა აღვნიშნო, რომ გერმანიის ციხეების რეჟიმი იმდენად მოუთმენელია, რომ შეუძლებელია მისი აწერა. ამის შესახებ მე დიდხანს ვილაპარაკე საბჭოთა რესპუბლიკების მეგობართა კონგრესზე ქ. მოსკოვში ყოფნის დროს.

იმ ქვეყნების წარმომადგენლებს, სადაც თეთრი ტერორი და კლასიური იუსტიცია მძვინვარებს, გამბედაობა ყოფნით ილაპარაკონ თქვენი ქვეყნის საპატიმროთა რეჟიმზე, რომელიც მიზნად ისახავს არა ადამიანის ღირსების ფეხქვეშ გათელვასა და განადგურებას, არამედ მის გამოსწორებას და სწორ გზაზე დაყენებას. დღეს საღამოსათვის მოწვეულია საჯარო კრება, სადაც მე საშვალეობა მომეცემა გერმანიის მშრომელთა განუმარტო ის თუ რა ხდება სინამდვილეში თქვენს განახლებულ ქვეყანაში და იმ საპატიმროებში, რომლებზედაც ასე უტიფრად გაჰკივიან ყოველ გზა-ჯვარედინზე სოციალ-დემოკრატიული ნაძირალები.

გერმანიის საპრობილემების ნათელ სურათს იძლევა თანდართული პატარა ცნობა. ერთ-ერთი სისხლის სამართლის დამნაშავე სასტიკად სცემეს ციხის საკანში ამის შემდეგ ის ჩამოახრჩვეს. თანახმად პარლამენტის წესდებისა, მთავრობა ეკითხება უკანასკნელს მომავალ სამოქმედო გეგმების შესახებ. ერთ-ერთი ასეთი შეკითხვის პასუხს წარმოადგენს იუსტიციის მინისტრის შმიუტის საპასუხო სიტყვა რომელიც მოგვყავს უცვლელად:

ლაღნტაგის პრეზიდენტს!

გორს-სტერლიცის საპრობილეში, სასჯელის მოსახდელად მჯდომ პატიმრის ბაუდეს სიკვდილის შესახებ.

1927 წ. იანვრის 18 სასჯელის მოსახდელად ციხეში მჯდომი ბაუდე, რომელიც დაპატიმრებული იყო 1923 წელს და მისჯილი ჰქონდა 7 წ. და 6 თვე ქურდობისათვის საკანში იპოვეს ჩამოხრჩობილი. ერთ-ერთ განთავისუფლებული პატიმრის ჩვენებაზე დამყარებული ცნობა, რომელიც ამტკიცებს თითქოს ბაუდე საპატიმროში სასიკვდილოდ სცემეს და იმ მიზნით რათა შექმნათ საერთო აზრი მის მიერ თვითმკვლელობის განზრახვისა, რამაც ვითომც გამოიწვია მისი ცალკე საკანში მოთავსება, სიმართლეს არ შეეფერება. პროკურორის მიერ ოპელში დაწყებული გამოკვლევა ჯერ დამთავრებული არ არის. საპატიმროს დირექტორის მოხსენებით საქმე შემდეგში მდგომარეობს:

კვირას, 1927 წ. იანვრი 16, სახალხო მსაჯულმა ბაუდე ინახულა თავის საკანში, რომელიც იდგა საქსოვ დაზგაზე ფანჯარასთან და ყვიროდა „მიშველეთ აქ მკვლელები შემოვიდნენ“. ბაუდემ უარი განაცხადა შეეწყვიტა ყვირილი, დამშვიდებული იყო და ძირს ჩამოსულიყო ფანჯრიდან. ყვირილზე ქუჩაზე აუარებელმა ხალხმა მოიყარა თავი, პატიმრები აღელდნენ, მაშის ციხის სამი ზედამხედველი მივარდნა ბაუდეს, ჩამოიყვანეს ძალით ფანჯრიდან და ჩაჰკეტეს ცალკე საკანში. ბაუდემ დიდი წინააღმდეგობა გასწია რამაც გამოიწვია მისი ცალკე საკანში დატოვება. 6 1/2 საათზე, ვახშმის დარიგების დროს ბაუდემ სთხოვა ციხის ზედამხედველს ხვალისა და გადამყვანა თავის სამუშაო ოთახში. ამასთანავე ის პირობას იძლეოდა, რომ პატიოსნად მოიქცეოდა და წესრიგს არ დაარღვევდა.

ამრიგად მტკიცება იმისა თითქოს ბაუდე იანვრის 17, ნაშუადღევს საათის 3-ზე, რომ ცოცხალი იყო, მართალი არ არის. მეორე დღით ბაუდე ნახეს ჩამოხრჩობილი თავის საკანში. საპატიმროს ექიმმა რომელიც ამავე დროს ასრულებს მაზრის ექიმის თანამდებობას დაადასტურა ბაუდეს ჩამოხრჩობა. თანახმად მისი განცხადებისა ბაუდეს სხეულზე არ ეცტობოდა ძალდატანების ნიშნები...

გაცემულია განკარგულება, ღიახდინოს სასწრაფო კვლევა-ძიება მომხდარი საქმის გამო. თუ ამ გამოძიებამ დაადასტურა საქმის ვითარება არა ისე როგორც ის არის მოყვანილი, არამედ სულ სხვა რიგად, მაშინ მე ვეცდები მოგაწოდოთ დაწვრილებითი ცნობები...

სასჯელის მოხდა რუსეთში და გერმანიაში

ვინც გერმანიის გამსახლებისა და საიზოლიაციო სახლების მდგომარეობას იცნობს, ის რუსეთის საპრობილემების პირველი ნახვით გაკვირვებული არ დარჩება. საბჭოებს საიზოლიაციო სახლები მეფის დროიდან დამზადებული დაუხვდათ. ახალი საპრობილემების ასაგებათ მათ მოცალეობა არ ჰქონიათ მთელ საბინაო აღმშენებლობა მსოფლიო და სამოქალაქო ომის დროს დანგრეული ბინების აღდგენას ემსახურება.

სულ სხვა მდგომარეობაა გერმანიაში. უკანასკნელად გაზეთებმა შეგვატყობინეს, რომ მთავრობას გადაუწყვეტია საპრობილეს ძველი შენობები დანგრევა და მათი ადგილას ახლების აშენება. საბინაო კრიზისს კი აქ ყურადღებას არავინ აქცევს.

მაგრამ ვინც სასჯელის მოხდის გერმანულ სისტემას კი იცნობს, ის რუსეთის საპრობილის გაცნობისთანვე პირდაპირ განცვიფრებული დარჩება აქ სულ სხვა, სი-

სტემა ვიდრე დასავლეთში. გერმანიის სასჯელი მოსახლელ დაწესებულებებისათვის აბსოლუტურად უცნობია ის ახალი სული, რომელიც რუსეთის საპრობილემოში მეფობს. გეგონებათ ქარხანაში ხართ. ყველა მუშაობს, თავისუფლად საუბრობენ. სეირნობის დროს ტუსალები თავისუფლად არიან ლაზღანდარობენ და თავს იქცევენ.

შეადარეთ ყველა ამას გერმანული კანონმდებლობა სასჯელის მოხდის დარგში. მე-111 პარაგრაფის მიხედვით სეირნობის დროს ლაპარაკი სასტიკად აკრძალულია. ტუსალები ხუთი ნაბიჯით ერთ-ერთმანეთიდან დაშორებული, მუხებზე სეირნობენ. აბა შეხედეთ ზედამხედველის თავხედურ ყვირილს, თუ რომელიმე ტუსალმა რიგიდან გადაუხვია!

ასეთივე მდგომარეობაა ლიტერატურისა და წერილების ცენზურის დარგში. რუსეთში კი ლიტერატურისა და გაზეთის საშუალებით ტუსალს ცოდნასა და განათლებას აწვდიან. ის კი არა განსაკუთრებულ საათებში ტუსალებს პოლიტიკურ ცოდნას აწვდიან. ტუსალს შეუძლია ის იკითხოს, რაიც მას სურს, საპრობილეს ბიბლიოთეკაში თქვენ გერმანულ ჟურნალ-გაზეთებსაც ნახავთ.

სულ სხვა მდგომარეობაა გერმანიაში. აქ ის კი არა ტუსალის ყოველმხრივ შევიწროებას თვით კანონმდებლობა ითვალისწინებს. თუ რა მკაცრია სატუსალოს ცენზურა ამაზე სრული წარმოდგენა მხოლოდ იმას აქვს, ვინც ტუსალებთან ყოველდღიურ მიმოწერას აწარმოებს. რუსეთში ლიტერატურით, გაზეთით, წერილით და სხვ. ტუსალის სულიერ საზრდოს აწვდიან, გერმანიაში კი ყველა ეს ტუსალის დასატუქსავად არის გამოგონილი, ეს კი სატუსალოს ადმინისტრაციასა და ტუსალებს შორის იწვევს მუდმივ ბრძოლას.

რუსეთის სატუსალოებში თამბაქოს მოწევა ნებადართულია, ტუსალს სრული უფლება აქვს მუშაობის დროსაც თამბაქო მოსწიოს. თვითოეულ სატუსალოში მოწყობილია ხანძარის საწინაღმდეგო რაზმი და ამიტომ თამბაქოს მოწევისაგან ცეცხლის გაჩენის საშიშროება აცილებულია.

გერმანიაში თამბაქოს წვევის საშუალებით ტუსალების ჯანმრთელობას ანადგურებენ. აქ თამბაქოს მოწევა სასტიკად აკრძალულია, ცნობილია, რომ უეცრად თამბაქოს მოწევის აკრძალვა უდიდესი ტანჯვაა. მოგვახსენონ სატუსალოს დირექტორებმა, თუ რა ზომებს მიმართავენ ტუსალები, რომ რაიმე საშუალებით თამბაქოს მოწევის წყურვილი მოიკლან; ათასნაირ გამხმარი საწამლავი კვამლს ყლაპავს თვითოეული მათგანი და ნუთუ ამას ის არ სჯობს რომ თამბაქოს მოწევა ნებადართული ყოფილიყო!

მაგრამ ყველაზე უსაშინელოსი გერმანიის საპრობილეთა სისტემაში არის ფეხის ადგილები. ჩემი ცოდნით მთელს გერმანიაში მხოლოდ ორს საპრობილესა მოწყობილი ვატერ-კლოზეტები. დანარჩენ საპრობილემოში ფეხის ადგილების როლს ასრულებს საძაგელი ჩანი, რომელიც ხშირად კარგადაც არ იხურება. წარმოდგინეთ თუ რა საშინელი ჰიგიენურ პირობებში უხდება ცხოვრება ტუსალს, აქ ის საკმელს ჰამს, სძინავს, მუშაობს და აქვე ცხვირთან ფეხის ადგილი აქვს მოწყობილი. ხშირად ტუსალი უსაშინელეს წიაღებს განიცდის ამის გამო, ის

მიუჩვეველია ამ პრიმატიულ საშინელებას და თავს იკავებს ბუნებრივი მოთხოვნების დაკმაყოფილებისაგან. ასეთი ამბავი მოუვიდა ყოფილს სასახლის კარის მინისტრს ჰელეს, ის გარდაიცვალა ბერლინ-მოაბიტის ცნობილ გამსახლში და როცა მისი გვამი გაჩვენეს იქ ათი გირვანქა უპატიური აღმოჩნდა.

რუსეთში კი დიდი ხანია მოსპობილია მარტო საკანში ტუსალის დამწყვდევა. სადაც მეფის დროიდან ასეთები დარჩენ, გამსახლების ადმინისტრაციამ ის სამუშაო დარბაზებათ გადააკეთა. გამსახლში შენარჩუნებულია სულ რამოდენიმე ასეთი საკანი და იქაც მხოლოდ 14 დღის ვადით ათავსებენ დისციპლინის წესით დასასჯელთ.

გერმანიაში კი ტუსალი ხშირად 3 წელი ზის კერძო საკანში. მაგრამ იშვიათია რომ ვინმემ ამ წვალებას 3 წელი გაუძლოს, უმეტეს შემთხვევაში ტუსალი უფრო ადრე-ჰკარგავს როგორც ფიზიკურ ისე სულიერ ძალღონეს და მაშინ ის ექიმის შუამდგომლობით გადაჰყავთ საერთო ბინაში.

რუსეთში თვითოეულ ტუსალს უფლება აქვს წელიწადში 14 დღე შევტულება მიიღოს, გლეხებს მოსავლის აკრეფის დროისათვის გამსახლიდან შევტულებაში უშვებენ ხშირად რამოდენიმე თვითაც კი.

საქმელის რაოდენობა რუსეთის გამსახლებში კანონით არის მოწესრიგებული თვითოეული ტუსალი კვირაში 5 ჯერ ღებულობს 125 გრამ ხორცს, ერთს დღეს თევზს და ერთსაც კი უხორცო საქმელს. საერთოდ საქმელი საყოფია და ამიტომ თვითოეულს შრომის უნარი ნორმალური აქვს.

ვითომც გერმანიის საპრობილემოშიც კი აძლევენ ხორცს, მაგრამ ისეთი მცირე რაოდენობისა, რომ მზარეულმა არც კი იცის რომელი დანით მოიჭრება ის. როგორც არ მოსჭრან ეს სულ ერთია, ფაქტი ის არის რომ ტუსალის კბილები საქმელში იშვიათად აღმოაჩენს ხორცის ნამცეცს. ასეთი საქმელისაგან რომ ტუსალები ჯანმრთელობას ჰკარგავენ ეს თავისთავად ცხადია.

დისციპლინარული სასჯელი

დისციპლინარული სასჯელი რუსეთში რვა ნაირია:

1. გაწყობა.
2. აკრძალვა მნახველების მიღებისა, მაგრამ არა უმეტეს ერთი თვის.
3. ჟურნალ-გაზეთებისა და წიგნების წაკითხვის აკრძალვა ერთი თვით.
4. შემოკლება ამანათების მიღების უფლებისა.
5. შემოკლება სამუშაოდან აღებულ ფულის დახარჯვისა.

6. 14 დღით ცალკე საკანში ჩასმა.

7. სამუშაო ქირის შემცირება.

8. გადაკვანა სხვა გამსახლში.

გერმანიის კანონმდებლობის მიხედვითაც გათვალისწინებულია პირველი 4 პუნქტი, მაგრამ ცხოვრებაში მას არავინ ატარებს. ამანათს ტუსალს სრულიადაც არავინ უჩვენებს და წერილის მიღების გარშემო დაუსრულებელი ბრძოლა წარმოებს ციხის ადმინისტრაციასა და ტუსალს შორის. ვაი უბედურებას, თუ წერილში ცენზორისათვის არამოსაწონი სიტყვა აღმოჩნდა. გერმანული დისციპლი-

ნარული დასჯის წესი ცდილობს რაც შეიძლება ადამიანური პატივისცემა ფეხებით გასთელოს ასეთია, მაგალითად, საწოლის წართმევა, საკმელის შემცირება, ის კი არა ხშირად 4 თვის ვადით ტუსაღს წყალითა და პურით საზრდოობას მიუსჯიან. მაგრამ ყველაზე უსაშინელესი არის ე. წ. დასამშვიდებელი საკანი. ამ დასამშვიდებელი საკანში ტუსაღი ამოყოფს თავს, თუ კი მან დირექტორს ან რომელიმე ბობოლა მოხელეს სიტყვა შემოუბრუნა. ეს „დასამშვიდებელი“ საკანი ამოცემენტებული ჯურღმულია, მოკლებული საყოფს სინათლეს და ჰაერს. არც სხვა საკანებია ბევრით ამაზე უკეთესი. ტუსაღი რომ სულიერად დასცენ და დააშინონ საკანში დიდი უზარმაზარ რკინის გალიას დაახვედრებენ! საკანის სივრცე არის პატარა, ორი-სამი ნაბიჯის გადადგმა ძლივს შეიძლება იქ თუ ტუსაღმა აქ რაიმე კიდევ გაბედა, მაშინ მის ხელს და ფეხს რკინის ჯაჭვი მიემატება.

ჩვენ უსათუოდ შეგვეკითხებიან რა არის მიზეზი იმისა, რომ რუსეთში ასეთი მცირე სადისციპლინო სასჯელით წესიერებას იცავენ, საუკეთესო ხალხი, რასაკვირველია, არც იქაურ საიზოლიაციო სახლებში სხედან. ჩემი გამოანგარიშებით ერთ-ერთ საპყრობილეში 764 ტუსაღიდან 141 კაცის მკვლელობა და 148 ყაჩაღი ისხდა. ამ 764 კაცისათვის მსახურობდა 5 ჯამაგირზე აყვანილი ექიმი, რომლებიც თვალყურს ადევნებდნენ ტუსაღების სულიერ და ფიზიკურ მდგომარეობას.

გერმანიაში კი 1000 ტუსაღზე ძლივს ერთი ექიმი უწევს.

რუსეთში, ადამიანში ადამიანობას აფასებენ, ტუსაღს ეპყრობიან არა მისი წვალეების, არამედ მისი გასწორების მიზნით. კანონის დამრღვევს საზოგადოებიდან იზოლიაციას უშვებია, მაგრამ მას არც ამცირებენ და არც ავიწროებენ. ტუსაღს ისე უყურებენ, როგორც ამხანაგს და ძმას და ასეც ეპყრობიან მას.

შრომის საშუალებით ცდილობენ ტუსაღის გასწორებას. წარმოების საერთო მსვლელობიდან არც ტუსაღია გამორიცხული. რადგან მთელი შრომა იქ კორპორაციების (არტელის) ხელშია, ამიტომ სატუსაღოებიც

ასეთს შრომის კორპორაციებს წარმოადგენენ ტუსაღი ლეზულობს საერთო, ტარიფით განწესრიგებული ხელფასის 75 პროც. 25 პროც. ადმინისტრაცია ხარჯავს საკმელებისათვის, ასე რომ 50 პროც. თვით ტუსაღის განკარგულებაში რჩება. ეს განაწილება დამოკიდებულია იმისაგან, თუ რა ტიპის არის საიზოლიაციო სახლი. მაგ. უბრალო ტიპის დამნაშავენი თავისი ხელფასის $\frac{2}{3}$ თვითონვე ლეზულობენ. თვითოეულ სატუსაღოში მოწყობილია მშვენიერი დუქანი, სადაც ყველა საჭირო სურსათ-სანოვავის, თუ სხვა პირველი მოთხოვნილების საქონელი თავისუფლად იყიდება. ფულს ტუსაღი ხელში არ ლეზულობს, მაგრამ მას აქვს საანგარიშო წიგნაკი სადაც მთელი მისი შემოსავალ-გასავალი იწერება და პატრონს შეუძლია თავის კონებას სრული კანტროლი აწარმოოს. გამსახლის ადმინისტრაცია ზრუნავს აგრეთვე იმისათვის, რათა ტუსაღმა მთელი თავისი ხელფასი დუქანში არ მოიტანოს და მას პატარა ფონდი შერჩეს, ეს ფონდი გამოადგება მას განთავისუფლების დროს და ან იმ შემთხვევაში თუ შევბულება მიიღო. ასეთით განსაკუთრებით სარგებლობენ სამუშაოების დროს შევბულებაში მიმავალი გლეხები.

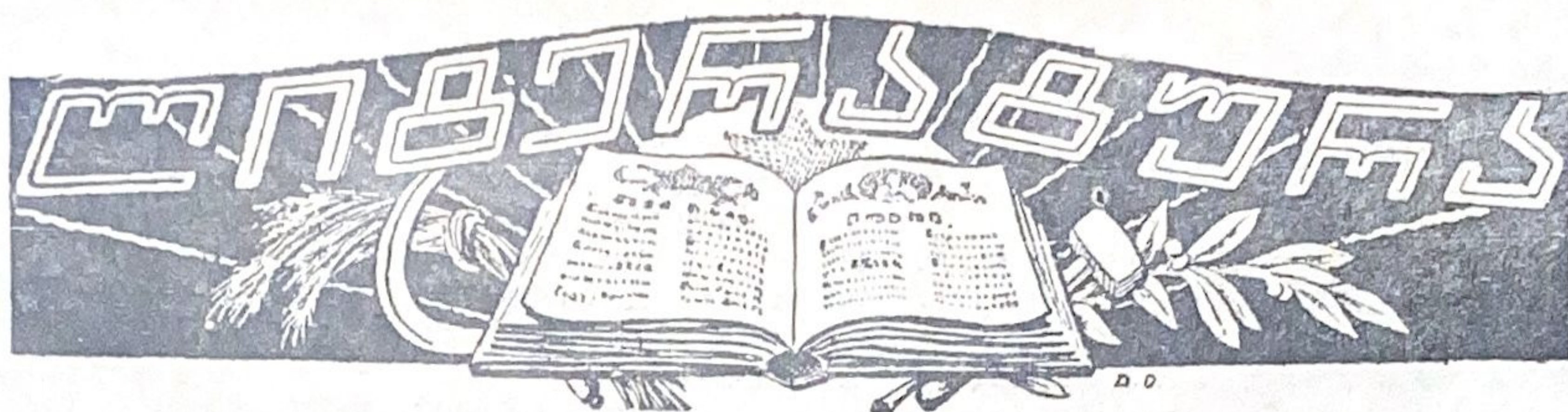
გამსახლში ინტილიგენტიური ძალებიც გამოყენებულია. ისინი მეტ ნაწილად კულტ-განყოფილებებში მუშაობენ და თავიანთ ამხანაგ ტუსაღებს წერაკითხვას ასწავლიან.

გერმანიის საიზოლიაციო სახლებში ტუსაღებს ისეთს სამუშაოს აძლევენ, რომ მათი კუდიდან შეშლის დაჩქარებას ხელს უწყობენ. ამისათვის დღიურ ხელფას აძლევენ არა უმეტეს 10 კაპეიკისა. თუ შრომა დამაკმაყოფილებელი არ დარჩა, ამისათვის საკმელს უმცირებენ. რუსეთში ტუსაღი შესაფერ ხელფას ლეზულობს, ამიტომ სამუშაოზე უარს არავინ ამბობს, გერმანიაში კი ასეთი შემთხვევა ძალიან იშვიათია.

დაბოლოს ჩვენ შეგვიძლია ვსთქვათ: სასჯელის მოხდის სისტემა რუსეთში სირცხვილს აქმევს თვითოეულ დასავლეთის სახელმწიფოს.

მენცელი.

რამეფასის არსებობის ხუთი წლის თავზე გუჩუა-ზიულ კლასიურ იუსტიციისა და თეთრი ტერორის გამხ-ცეპულ შემოტევას უნდა დაუპირისპიროთ რევოლუ-ციონურ რიგებზე დარაჯებული სამართაშოროსო მუშათა კლასი.

VIVE LA COMMUNE! *)

(პარიზის კომუნა და ჩემდასი)

(სურათები)

კონფერანსიე. (გამოვა ფარდის წინ და იტყვის—
შეიძლება მუსიკაზე.)

პარიზის კომუნა...

ეს იყო 1871 წ. 18 მარტს როდესაც საფრანგეთის მშრომელი ხალხი: მეფის, არისტოკრატის და ბურჟუაზიის გამოდ. სიხლიდან იცლებოდა, და პრუსიელებთან უახლო ომში დამარცხების შემდეგ, როდესაც მათი ჯარები ალყად ერყვნ პარიზს, მოითხოვედნ 5 მი იარდ ფრანკს სომარ კონტრიბუციას, როგორც გამარჯვებული, და ეს გადასახადი მშრომელთ აწევებოდა კისერზე. მეფე ლეონაპოლეონი ტყვედ იყო ჩავარდნილი სედანთან ბურჟუაზიული მთ.ერობა ვერ უძღვებოდა ქვეყნის მართვა-გამგეობას და პარიზის მშრომელმა ხალხმა თვით იადო ხელთ ძალა-უფლება და გამოაცხადა კომუნა... და ბურჟუაზია გაიქცა ქვეყნისგან, ჯალათ ტიერის მეთაურობით, რომელმაც თან გიყვლია თავისი ერთგული ჯაოები... კომუნარებს კი მიემხრო ნაციონალური გვარდია და მთელი პარიზის მშრომელი ხალხი...

სუათი პრეზელი.

(რა ფარდა აიხდება—კუთხეებში დ მალული არიან: აბატი—ლოცვად ხელებ აპრობილი, ბურჟუა, არისტოკრატი და მდიდარი ქალი, შორს ისმის ხმაური და სიმღერა).

ხმა. ძვირუასო ძეგო და დეგო, პარიზას მშრომელი ხალხი! დღეს გამოცხადდა კომუნა.

ხმები. vive la commune!

ხმა. დღეს ამობრწყინდა საფრანგეთის მშრომელთა მზე!

ხმები. გაუმარჯოს ხალხს!

ვინმე. ჩიბუხით პირში...) ჰმ. აბა ეხლა დაუდგენ წინ კალატოხს, დურგლებს, მქედლებს—ლურჯ ხალათიანებს: ბურჟუები და არისტოკრატები!

კომუნარები. (გამოივლან მღერით, წითელი დროშებით, მუსიკა...)

ძმანო წინ წითელ დროშებით,—

დავაკუგუნოთ სიმღერა;

აეკარგოთ კომუნა შვებოთ,—

დე, ისპას ძღვეის სიმთ უღერა.

—
გაჰქრა ჯალათი ტიერი,—

და მისი მომარე მდიდრები;

შეეჰმნათ კომუნა ძლიერი,—

მშრომელთა დასამკვიდრები.

1. vive la commune!

2. ძირს სისხლის მსმელი ჯალათები!

3. ძველი მთავრობის მომხრენი ეშაფოტზე!

4. გილიოტ ნა!

5. გაუმარჯოს თავისუფლებას!

ყველა. ძმანო, წინ, ამაყ ძაილით,—

პარიზის მღ ლეარ ქუჩებზე,

ხელში გამგმირავ მახვილით,—

ჩვენი კომუნის ურჩებზე!

(სამღერით გადიან...)

ბურჟუა. (თავს გამოჰყოფს, შიშით) გგვააიიიარეს? არისტოკრატა. ვევეგოოონებ...

მდიდარი ქალი. აჰ, მეკი მეგონა, რომ... რომ ეგ მხეცები აქვე დაგვოცავდენ. (აბბატს ეხვევა...)

აბბატი. (არ იცის რა ქნას...) ოი, მადონა*), შენ დაგვიხსენ ამ ბოროტებისაგან...

მდიდარი ქალი. აჰ, მა'ოო აბბატ...

აბბატი. ჰმ... ქ ლბატონო დიუბუა... ფრთხილად... თქვენი ახლო მოკარებით ლამის...

ბურჟუა. იცათ, ჩუმად კი და... რალა ვქნათ ეხლა?

არისტოკრატი. რა ვოყოთ... თუმცა არაა სასიამო ეს ამბავი, მაგრამ... უნდა შევეუბოდეთ ბედს...

ბურჟუა. არა, ეგრე არ ივარგებს, თუმცა, ჰო... სჯობიან, ეგრე... მადი ეხლა ველამ თავები მოვიკატუ. ნოთ... ვითოც მიეგმრეთ კომუნას და, ვუცადოთ დროს, ვიდრე ჩვენი მთავრობა ძალას მოიკრებს ვერსალში, შემოუტევს, და...

არისტოკრატი. ძალიან კარგი აზრია... მე აქ დარჩენილ ჩვენი მომხრეებისაგან ფარულ რაზმს შევადგენ რომ ზურგიდან დავცხოთ, ჩვენების მოახლოვებისას...

მდიდარი ქალი. მე კი შევალ რომელიმე სამსახურში, სადღე, და, ცნობებს შევკრებ. თუ რას აპირობენ კომუნარები და, გადმოგც მი ჩუმად...

აბბატი. კურთხეული იყავით, შეილებო...

ბურჟუა. და, შე მდევ კი... მაგრამ, ჩუ! ვილაცაა...

პატარა ბიჭი. (გამორბის, პატარა დროშით—ძახილით) გაუმარჯოს კომუნას! და რი ამათ შეამჩნევს) ოჰო! რაო? ჰა? თქვენ ვერსალელები, მომხრენი ხართ?

*) გაუმარჯოს კომუნას.

*) ღვთისმშობელი.

ყველა. (შიშით, დაბნეულად) ააარა, ჩე... ჩე... ჩვენ კკოლომუნას ვეცმბობით...

ბურჟუა. აი, გინდა დავიძახო: გაუმარჯოს მომუნას! დანარჩენი ჩჩვევენც... გაუ... გგვაუშ... გაუმარჯოს... კომმ... კომუნას.

პატარა ბიჭი. გიცნობთ ვინცა ხართ... აი, შენ, გაბერილო ბურჟუა—მუსსიე ტონო, შენ არ იყავი, რომ მამაჩემი დაითხოვე ქარხნიდან და დააქვინე ციხეში, ხელფასის მომატებას ითხოვე და ხელოსნები ამიჯანყაო?..

ბურჟუა. მეე? ო, არა... (კანკალებს, ფულს აჩუქებს). აი, აილე... ტკბილი კვებები იყიდე...

პატარა ბიჭი. მექრთამენი და მოღალატენი თქვენში ეძებეთ... აი! (ფულს თავში მიახლის...) გამიძებ წინ!.. კომუნის ძალით დაპატიმრებული ხარ!

აბბა. ო, საბრალო ბავშო, ნუ თუ შენც გადაგრიეს კომუნ რებმა? აბა რას ეჩი ამ მოქალაქეს? ეს ხომ სრულიად პარტიოსანი კაცია? (მიუბრუნდება მღაღარ ქალს და არისტოკრატს, რომელნიც უკვე იპარებიან) არა, მართალს არ ვამბობ პარიზის პარტიოსანო მოქალაქენო?

ისინი. სსსუ... აბა ჩვენ რაა?...

პატარა ბიჭი. აბბატო, ფრთხილად, თორემ თქვენც ამასთან მიგაბრძანებთ!.. (დამბაჩას იღებს...)

აბბატი. აჰ, მე... მე არა... (შიშით. ლოცვის პოზა...)

პატარა ბიჭი. (ეცინება...) აბა, იარე! (ბურჟუას გაიღებს...)

აბბატი. (გასწორდება. ცალკე). ჰმ... სატანის კერძი! (შორს ხმაური. სიმღერა).

ფ ა რ დ ა.

მეგრძოლებს

აგითრთოლდებათ ვერხვივით
გულში ფეკრები გვიანი.
როცა ჩაგილით ფანჯრებთან
დღე ნათელი და მზიანი.

ფანჯრის დარკინულ მოაჯირს
გულ მკერდით ისე ეხებით—
როგორც ბრძოლა და გრიგალში
შეუბოვარი ვეფხვები.

თქვენში რამდენმა უშიშრად
მტერს როგორც მეხი ეკეთათ...
ვერც ქარმა, ვერც ქარიშხალმა
ვერც გნახათ მოსადრეკათა.

ჩვენც რაინდებო!—თქვენთან ვართ
რისხვას წინ აღარ ვჩერდებით!—
დე! ტყეის ჩრდილმა დასეროს
ჩენი მკლავი და მკერდები.

ნუ დრკებით!—მზე გამარჯვების
თქვენს ფანჯრებთანაც იალებს
და გამარჯვებს ს სიმღერა
თქვენშიაც დაიგრიანებს.

ვიქტორ გაბესკირია

კონფერანსიე. ...და, არ გავიდა დიდი ხანი, რომ ვერსალის მთავრობამ, იმ დროს, როდესაც პარიზის კომუნარები ახალ მართველობის მოწყობაში იყვნენ, შეკრიბა ჯარები და შემოუტია პარიზს... დაიწყო სასტიკი ბრძოლები ჯერ ქალაქის მიდამოებში და, შემდეგ თვით ქუჩებში, რომლებიც ხელიდან ხელში გადადიოდა... კომუნარები უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე იბრძოდნენ ბარიკადებზე..

ქალი, კაცი, ბავშვი—ყველა იცავდა საყვარელ კომუნას... ქალებმა ცალკე ბატალიონიც კი დააარსეს და 23 მაისს, ბლანშის მოედნზე რამოდენიმეჯერ დაახვეწნეს უკან გენერალ მონტოდონის ზუავეებს...

ბავშვებისაგან შემდგარი რაზმები მოსვენებას არ აძლევდნენ ვერსალელებს; ბევრ საშიშარ დავალებებს ასრულებდნენ კომუნის საკეთილდღეოდ... მათ რა დენიშე დღეს დიდის თავგანწირვით დაცვეს კარდინეს ქუჩის ბარიკადა...

ყველა ქუჩები ბარიკადებით გაიხერგა...

ყოველი კომუნარი სიკვდილის წინ იძახდა:

სურათი მეორე.

(სწრაფ ფარდა აიხდება—ბარიკადა ქუჩაზე წითელი დროშა ფრიალებს. კომუნარები იგვრებიან შეტევაზე გადმოსულ ვერსალელებს, საიდანაც მოისმის ბუკი—დაფდაფი, ყიჟინა, სროლა. აქედ ნაც სროლა... დაჭრილები... მოკლულნი... სათნოების და დაჭრილებს უფლის... კოცოხი ანთია. განთიადია...)

კომუნარი. (რა ფარდა აიხდება—ეცემა ბარიკადიდან—ძახილით) vive la commune!

დაჭრილი. რაო, დაო როზეტა?

სათნოების და. ნუ გეშინია, ძმაო, არაფერია... გამხნევდი... (უხვევს კრილობას).

ვაჟი. კომუნარებო, გვიტევეს ვერსალი,—

და სისხლში აღრჩობს ნეტარ კომუნას...

ქალი. პარიზის ქუჩებს ედება ალი!

ბიჭი. ჩვენ, მტრებს, ბრძოლაში ვაჩვენებთ უნარს!.. (პაუზა...)

1. ვაზნები შემომგელია...

2. აი. ორი მაქვს... აჰა, ერთი შენ...

ბიჭი. ვაზნები შემოგელიათ? (წინ ათვალეერებს—ბარიკადს იქით გადაცოცდება).

1. ჟან, სად მიხვალ? ვერსალელების ტყვიას ნუ ეთამაშები...

2. შეხე, შეხე, ემაო, მოკლულ ჯარისკაცებთან მიცოცავს... არ მოკლან ეგ ანცი ბავშვი...

1. ძალიან გაბედული კია და...

2. აგერ, ჩანთებს უცლის ჯარისკაცებს...

1. მაშ ვაზნები გვექნება!..

2. აი დაბრუნდა... შენაწნეს... უშენენ... ის აჯავრებს... ენას უყობს... იმათ სროლაზე ჟანი სიმღერით უპასუხებს... ფრთხილად, ჟან, ფრთხილად... (სროლა ხშირდება. აქედანაც უპასუხებენ...)

ყველა. (სროლასთან ერთად—სიმღერა...)

ძმანო, წინ! ბარიკადებზე

სად სისხლის დროშა ფრიალებს...

და მის ელვარე კალთებზე,—

კომუნა მზის სცლის ფიალებს!..

ძმანო, წინ! აღევანთოთ ალი,—

ბორკილს გვადებენ ხელებზე!

დე. შიშით ძრწოდეს ვერსალი,—

ჩვენს დარტყმით ბრძოლის ველებზე!..

ძმანო, წინ! კომუნის დაცვად,—
პარიზის წითელ კ დლებზე
ტერ და გალიფე დაწვად,—
დავცეთ ცეცხლიან ეკლებზე!..

1. მალე, ჟან, მალე... ბარიკადს მოეფარე...

2. ამოდი... (დასტაცებს ხელს, გადმოიყვანს ბარიკადს აქეთ...)

ბიჭი. აჰა, ვაზნები!.. (უბიდან იღებს მუჭით და გადასცემს, ჯიბეებიდანაც...)

1. ეგ რაა, ფერი მიგდის?

ბიჭი. არ ვიცი... აი აქ მეწვის, და... (ბარკალზე უჩვენებს, დაჯდება...)

სათნოების და. ჟან! აქეთ... (უხვევს—ჰბანს კრილობას...) აბა ეხლა კი ლაზარეთში...

ბიჭი. რა დროს ლაზარეთია, როზეტა... მე აქ მინდა დავრჩე...

სათნოების და. ეგ არ შეიძლება... შენ უნდა გადარჩე... შენ უნდა მოუთხორო ისტორიას თუ როგორ იბრძოდნენ კომუნარები პარიზის ქუჩებზე, შენ უნდა აღიზარდო შურის საძიებლად ვერსალელ ჯალათებზე და ასწავლო ბრძოლა მომავალ თაობას...

ბიჭი. როზეტა, რაღა შენც ბაბუაჩემივით მელაპარაკები ხოლმე? იმან იცოდა ეგრე... დაჯდებოდა ბუხართან და მოვისვამდა გვერდზე... იგიც ეგრე გააბამდა, ვიდრე ამ ვერსალელმა არისტოკრატებმა არ მოკლეს იმ კვირია, სენას გაღმა, დიუკლოს შესახვევში... მე იმის შური უნდა ვიძიო ამ ჯალათებზე.. საბრალო ბაბუა... რა კარგი ზღაპრები იცოდა...

სათნოების და. მაგის დრო არაა... აბა... აი აქ მაინც მოეფარე...

3. ვერსალელები მოდიან! (უმიზნებს).

მოწინავე. რაო? აბა იარაღთან! (ემზადებიან...) მაგრამ... თეთრი დროშით? არ ესროლოთ, პარლამენტორები არიან...

ლეიტენანტი. (ბარიკადას მოუახლოვდება — უკან ჯარისკაცი ახლავს...) გენერალ მარკიზ დე, გალიფეს ბრძანებით წინადადება გეძლევათ დაყაროთ იარაღი და დაგვენბდეთ—პასუხისათვის გეძლევათ 5 წუთის ვადა...

მოწინავე. ამხანაგებო, თქვენი პასუხი?

ყველა. vive la commune!

ვინმე. და ვიდრე მე ამ ჩიბუხის პირში დაქერა შემეძლება, ვერსალელები ვერ აიღებენ ამ ბარიკადას.

ხმები. ბრძოლა უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე!..

მოწინავე. აი ჩვენი პასუხი! (დამბაჩას შეათამაშებს. ლეიტენანტი გაბრუნდება—ჯარისკაცთანად...)

ბიჭი. შეაყოლე, შეაყოლე აქედან... ჰმ... გამიშვით ერთი... მე ვაჩვენებ მაგ ტიერის ფინიას... (იწევს).

სათნოების და. (არ უშვებს) ჟან, შეჩერდი... ნუ დგები... ისედაც არ ჩერდება სისხლი... (შორიდან ისმის ბუკი, დაფი... პაუზა).

მოწინავე. ჰმ... ბუკი? დაფი?... მაშ ეხლავე დაიწყებენ შემოტევას ვერსალელები... კომუნარებო, ძმებო და დებო, მალე დაიწყება იერიში და, ვიდრე გვიან არაა—ვისაც სურს დასტოვოს ბარიკადა! (სიჩუმე...)

1. პოლ რენიე ბარიკადას შეაკლავს თავს... (გამოეჭიმება)

მანსტ ბოლლერ

ტყუპები

მარად ირხევით რტოებით, ნანაობთ ტყეებო, სალამოების ჩუმი სუნთქვით გადასუდრული. მე მოუთმენლად, გამუდმებით თქვენკენ ვისწრაფი. რომ წუთით მაინც დავეფიწყო მძიმე ურდული. შუბლით ვეხები ჩემი სარკმლის რკინის ხარხებს და სულს მიწყლულებს, ვალალებით ყოფნა ტიალი. ჩაკეტილი ვარ ყრუ საკანში, როგორც ნაგაზი, მე ვარ ვაება—მკერდ-დაჭრილი მხეცის ღრიალი. თქვენ—რტოებით ამღერებულ უდაბურობავ, არ გტნჯავთ გულზე მოწილი ბოლმა და ჯავრი. თქვენ ხართ განცხრომა, კრილობათა ტკბილი მაღამო და თავს გაფარებთ უბინადრო მწუხარე მგზავრი. როს-ლა მელირასოს—მეც განთიადს მივაპყრო მხერა—გულს აოხრებულს მოვასმანო თქვენი სიმღერა?!

კასტიგარი ხელს უწვდის სიკვდილს

ჯერ ყრუდ გაისმა განწირულის მოთქმა-ვაება და შემდეგ წყევამ შეარყია კედლის ფიცარი. მოასკდა საკანს საზარელი მძიმე ხროტინი—თრთოლვით შეირბა ბნელ სენაკში ყოფნის ისარი. სიკვდილს რათ უწვდა ძმაო ხელებს, რამ აგიძულა? კვერთხის მოქნევამ, თუ შიმშილი გიბნელებს თვალებს? იქნ ბ მკერდს გიღრღნის მწოლიარეს, ღამათ თავგები, ან შ მოჭრილი ქუსლის ხმები გტანჯავს, გაწვალავს?! ჩვენი გოდებით სავეს არის კედლების სისქე, უძილო ღამით, მწარე ბოდვამ გამოხრა გული. რა ვიცი ჩვენ გარდა იმისა, რომ აღამიანს—თვის მოძმასგან ორივე მკლავი აქვს გადაკაფული?! ჩვენ საპყრობილის რუხ კედლებში გზავართ ცაბცახით, ირგვლივ წარღვნაა—მზიან დღეებს ისევ ვეძახით.

ორსული ქალი საკასტიგროს ეჭოფი

შენ უცნაურად მიდიოდი ციხის ეზოში, მკერდზე ქარი ავობდა, როგორც მხეცი დაჭრილი. კისრად გესხმოდა შადრევნაო მზის შოქი ალური, და მწველ ტუჩები მეტყველებდნ ვარდავ გაშლილი. შენ ხარ შარბათი უკვდავების მომნაქებელი, სნეული სულის მოსალხენად გამოხმობილი. შენ ხარ გალობა—შაშვების და იადონების, მაგრამ კრთი მარად ტლანქი ხელით შემოჭობილი. ვანლა მოგხედავს, როს შვიგპრობს კენესა სულისა, —მშობიარობას ტკივილებით გაითარგები? გიცქერ სარკმლიდან მარად დევნულს, ფეჭველ გათელილს და ვჭერეჭ, ვით გაქვენობს გამარებით მწუხრის ჰანგები! ეხედავ ამაოდ გეკარგება ბოლმა, ჩივილი — შენი მკერდოდან მოწყვეტილი ბავშვის ტირილი!

თარგმ. პოლიო აბრამიასი

მ. ლიუსიენ ტიბო, კალატოზი მონმარტრიდან აქ მოკვდება... (სალამს აძლევს).

მოწინავე. ან იქნებ, შენ... საყვარელო ვიოლა... (ეხვევა...)

ქალი. არა, ჟორჟ... სადაც შენ, იქაც მე... მე უშენოდ სიცოცხლე არარად მიღირს. . მე აქა ვრჩები, რომ დაგიფარო ჩემი ლოცვით და სიყვარულით...

მოწინავე. (მწარე ღიმილით...) არა, ლოცვისა კი რა მოგახსენო, ჩემო ვიოლა, მ გრამ... სიყვარული კიდევ ჰო... მესმის... მაგრამ, შენ ხომ აბბატ კორნიეს ხელში გაიზარდე... შენ ხომ გწამს ღმერთი... მადონა... სან—მარია... (იცინის...) ო, არა... ნუ იბუტები, მე ხომ გეხუპრები... მე ვიცი, რომ შენ ყველაზე ძალიან გიყვარს ჩვენი კომუნა... (ჰკოცნის...)

ქალი. ჩემთვის ორი ვარსკლავი ანათებს ამ ქვეყნად—ესაა კომუნა და შენ!..

მოწინავე. მაგრამ... ეჰ, კმარა... აბა, ამხანაგებო, მზად!

ყველა. მარად!

მოწინავე. გალმიდან არაფერი ცნობაა?

მ. არა... გარდა იმისა, რომ თორმეტ ფედერალს ცეცხლის ფარდები აუელვებიათ გაათრევით შემ-მტევ ზუავეებზე, მაგრამ ვერსაღელებს დღამიწასთან გაუსწორებიათ გალმა მხარე, ქვა ქვაზე დაუდუღებიათ... (პაუზა...)

მოწინავე. (თავისთვის) ჰმ... დელეკლიუზი დაეცა... ვარლენი აღარაა... „წითელი ქალწული“—ლუიზა მიშელ დაიჭირეს, კომუნა განსაცდელშია...

ბიჭი. ძია პოლ, მაშ ეხლა აღარ ვარგივარ ბარიკადისთვის?

1. არა, ჟან, ეხლა შენ ველარაფერს გვიშველი და თავს რომ მოუარო ის გირჩევნია... აი როზეტას დაუჯერე, ეკ გაგზავნის სადაც ჯერ არს...

სათნოების და. წამო, აქეთ მოეფარე და რა სროლა შესწდება ლაზარეთში წაგიყვან...

ბიჭი. არა, სადაც თქვენ, იქაც მე... აი... მოკლულ ვერსაღელს ამოვაცალე წელან... (დამბაჩას ამოიღებს ჯიბიდან—ბარიკადზე მიცოცდება...)

მოწინავე. მაშ... (დროშას დასტაცებს ხელს—ბარიკადაზე აიჭრება და რა იქიდან სროლა ასტყდება, ეს დამბაჩას ესერის, რაიც ნიშანია აქედან სროლის დაწყების—ვიოლა მებრძოლებს შველის ვაზნების მიწოდებაში—თითონაც ისვრის).

ყველა. გაუპარჯოს კომუნას!.. (ამ სიტყვებთან ერთად იგრიანებს თოფები).

მოწინავე. (ტყუარა ხედება—უკან გადმოვარდება—ვიოლას მკლავზე—სროლა გრძელდება...) vive la communel

ქალი. ჟორჟ!.. (ეხვევა—შველის, მაგრამ...)

მოწინავე. ვიოლა... (ხელს ბარიკადისკენ გაუშვებს. კვდება...)

ქალი. შურისძიება! თუ ლამაზი გამარჯვება ვერ ვაჩვენებთ შთამომავლობას, სამაგიეროდ ვაჩვენებთ უმშვენიერეს სიკვდილს კომუნისათვის!.. (ერთს კიდევ გადხედავს მოწინავეს, ხელს გაიწვდის ფიცის ნიშნად—დროშას დასტაცებს ხელს და ბარიკადზე ახტება... განუწყვე-

ტელი სროლა... წითელი ფერი ჩამოწვება სცენაზე... დენთის ბოლით აიბურება იქაურობა... ხმაური... ყიჟინა... სიმღერა... მუსიკა... მკვდრები... დაჭრილები... და სხვა...)

ფ ა რ დ ა.

კონფერანსიე. და, სასტიკ ბრძოლაში დამარცხდნ კომუნარები...

კომუნა დაეცა 28 მაისს...

ეს იყო უკანასკნელი ბარიკადა ტურტიეს ქუჩაზე...

შეუბრალებელი იყო ვერსაღელთა შურისძიება...

პარიზი ცეცხლში გაეხია, ინგრეოდა ზარბაზნებით, სისხლში სცურავდა... კომუნარებს არსად ინდობდნ... ვერსაღელი ოფიცრები დაჭრილ კომუნაურებს საავადმყოფოებში ხოცავდნ სარეცელზე... ჯარისკაცებს ათრობდნ და ისე უტევდნ... აბბატები და კარდინალები წინ მოუძლოდნ ვერსაღელებს, ჯვრით ხელში, ბურჟუები და არისტოკრატები ქუჩაზე დაყრილ მკვდარ კომუნარებს სახეში აფურთხებდნ, დასცინოდნ, წიხლებს უშენდნ, თავებს უჩეჩკავდნ; მდიდრის ქალები, რა ქუჩაში გავლისას დაჭრილ კომუნარს ნახავდნ,—ქოლგის წვერს უტრიალებდნ იარაში, დაცინვით; ტყვეებს ხოცავდნ... ყოველი ქუჩა, ქალაქის განაპირა უბნები, მონმარტრი და სხვები, პერლაშეზის სასაფლაო, ყაზარმები, მარსის მოედანი, სენის სანაპიროები სასაკლაოებად იყო გადაქცეული; ათიათასობით დახვრტეს როგორც კაცები, ქალები, ისე ჩოხუცები და ბავშვები... მთელი კვირაობით ეყარნენ დახოცილები ქუჩებში, გზებზე, არხებში დაუმარხავნი და მძოვრის საზარელი სუნი ტრიალებდა... მრავალი ათასი კომუნარი ამოაღეს სანტეს საპყრობილესა, იფის და სხვა საკატორლო ციხეებში... მრავალი ათასეული კიდევ გადაასახლეს მალაროებში სამუშაოდ—წყნარ ოკეანეში მდებარე კუნძულ ახალ კალედონიაში, სამუდამოდ...

და, დიდიან-პატარიანად კომუნის წევრები ასე ამაყად შეეწირნ თავის ოჯახს, ასეთის გაბედულებით დაიწვეს ისინი კომუნის კოცონზე...

სუბათი მესამე.

(სცენა: ქუჩა, ბარიკადა, დანგრეული. დახოცილი და დაჭრილი კომუნარები—ვერსაღელი ჯარისკაცები გაატარებენ დაპატიმრებულებს... ისმის სროლის ხმა—ხვრეტენ... მალლობზე—სცენის სიღრმეში—ტიერის აჩრდილია გადმომდგარი, დამცინავი გამომეტყველებით... მდიდარი ქალი და არისტოკრატი ტყვეებს დასცინიან—აფურთხებენ—იქვე ახლოს კაფეზე შედიან—სჩანს თუ იქ როგორ შეექცევიან სასმელს და იქიდან დასცინიან).

ტიერი. ხა! ხა! ხა!..

აბბატი. (ჯარისკაცს—ცალხელში ჯვრით, მეორეში ბოთლით—უწვდის) დალიე შვილო და დაიცავი სამშობლო საფრანგეთი ამ ურჯულო კომუნარებისაგან... (ხალხი შიშით მიდი-მოდის, თავჩალუნული, უხმოდ... შემოდის გალიფე დორნჯ შემოყრილი და მარცხენა ხელი უდევს ხმლის დავაზე... გამლელს შეაყენებს...)

გალიფე. შე! დეჟ! ვინა ხარ?

მუშა. პარიზის მოქალაქე...

გალიფე. აბა ხელი მაჩვენე... (მარჯვენა ხელს უსინჯავს) აა, დაკოჟრებული ხელი? ჰმ... მაშასადამე მუშა... კომუნარი... ჩვენს წინააღმდეგ მებრძოლი, ბარიკადებზე, თოფით ხელში... დ ხვრეტა! კედელთან!.. (ამაყად დადგება...) ლეიტენანტო!..

ლეიტენანტი. (გამოეჭიმება—მერე მიბრუნდება, ჯარისკაცებს ანიშნ ბს—ისინი მუშას კედელთან მიაყენებენ და რა ლეიტენანტი ხმალს დაიქნევს—ესერიან...)

მუშა. გაუპარჯოს კომუნას! (შესძახებს სიკვდილის წინ...)

გალიფე. (ცალის ფეხით ამაყად შესდგება ზედ—უღვაშს იგრჯხს—ღიმილით) შეძლეგი? (ლეიტენანტი გა-ვა ჯარისკაცებით...)

ტიერი. სისხლი... სიკვდილი... ტყვია... ხა! ხა! ხა!..
ყვ-ლა. ასე ჩავალრჩეთ პარიზის კომუნა... ხა! ხა! ხა!..
ჯალათობაში ვიჩენდით უნარს!.. —ხა! ხა! ხა!..

(გამოდინან არისტოკრატი და მდიდარი ქალი —ლორ-
ნეტი...)

არისტოკრატი. ძაღლო, აი შენი კომუნა... (ფეხს
ამოჰკრავს მოკლულს...)

მდიდარი ქალი. ღორო, აი შენ თავისუფლება...
(ქოლგას უტრიალებს ქრილობაში).

გალიფე. ხა! ხა! ხა!..

არისტოკრატი. საყვარელ მარკიზს გაუმარჯოს... (თა-
ვის დაკვრა...)

მდიდარი ქალი. ააჰ, მარკიზ, რომ თქვენ არა, ეხ-
ლა ჩვენ აღბად ეშაფოტზე ვიქნებოდით...

გალიფე. ეგ რომ ექნათ, გრაფინია, ამ საზიზღარ
კომუნარებს—მაშინ ვილა დარჩებოდა ჩვენი მომხრე, მა-
შინ საიდგანდა გავიმარჯვებდით... შესცდენ... ხა! ხა! ხა!..
ვისაც გამარჯვება გინდა, მტერი არ უნდა დაინდო, ამი-
სათვის კი საჭიროა, რომ ის აღარ სუნთქავდეს... უში-
შარია მაშინ, როცა აი ასეა... (მოკლულზე აჩვენებს...)

აბბატი. ხვალ, ბატონო გენერალო, კარდინალი სწი-
რავს პარიზის ღვთისმშობლის ტაძარში თქვენი სამართ-
ლიანი გამარჯვების გამოდ ამ ურჯულოებზე და... ოი
მომადღენ უფალო, შენ, რამეთუ ესე არს წმინდა იესო...
და... (ხელებს მაღლა აღაპყრობს—ლოცვად...)

მდიდარი ქალი. აჰ, წმიდა მამაო... თუ არა თქვენ,
იმ დღეს ხომ კინალამ გამწეწეს წმიდა მარტინის უბნის
დედაკაცებმა... (ეხვევა) რომ თქვენ არ შეგეყვანეთ ეკ-
ლესიაში და...

აბბატი. (არ იცის რა ქნას—ხან ლოცულობს, ხან
უყურებს, ტრიალებს...) ოი, მადონა, არ შეადინო მონა
შენი და, რამეთუ ესე არს ღმერთი ჩვენი... ამინ...

არისტოკრატი. (დაბლა) მე გიჩვევთ მარკიზ, აიღეთ
თქვენს ხელში ძალაუფლება... მართალია არიან ბურბო-
ნების გამეფების მომხრენი, მაგრამ...

გალიფე. მე ბონაპარტისტი ვარ...

არისტოკრატი. ჰო და, თქვენი დიქტატურა... ეს
ბურჟუები სანდონი არ არიან... ტიერი ხომ მათი კანდი-
დატია პრეზიდენტის ადგილზე...

გალიფე. არ ვიცი, ვნახოთ... (ზურგს შეაქცევს და-
ფიქრებული—აქეთ წამოვა).

ლეიტენანტი. (შემოჰყავს — ჯარისკაცებით—სათნოე-
ბის და, და ვერსალელი სერჟანტი...) აი ეს გახლავს, ბა-
ტონო გენერალო... დაუყენია რომ როიალისტია და
კომუნის მტერი...

გალიფე. ...და. სად იქნა დაქერილი?

ლეიტენანტი. როდესაც უკანასკნელი ბარიკადა იქ-
ნა აღებული, სახლის სახურავიდან გვესროდნენ... რა ჩვენი
ჯარი შეიქრა—სჩხრეკდა—ეს ერთი ოთახის კარებში
აეყუდა და განაცხადა, რომ ის არის:

სერჟანტი. (წინ წამოვა) სერჟანტი ლიუსიენ სორ-
ნეო, მეთვრამეტე სახაზო ლეგიონისა.

ლეიტენანტი. და რომ შევედით, რადგან იმ ოთახზეც
მიგვითითეს ჩვენმა მომხრეებმა, რომ კომუნართა ბუდი
იყო, ეს ქალი გამოხტა და დაიძახა:

სათნოების და. vive la commune!

გალიფე. ხა! ხა! ხა!.. კედელთან ორივე!...

ლეიტენანტი. მესმის!..

სერჟანტი. ბატონო გენერალო... მე მონაწილეობას
ვიღებდი სედანთან, მე ვერსალიდან თქვენს დივიზიას
წამოვეყ და რა შევიარე ჩემი საცოლეს სანახავდ, მან შე-
მომძახა, ზიზლით:

სათნოების და. ჯალათო!

სერჟანტი. და, რა გამოგბრუნდი ამ დროს ასტუდა
სროლა... გაჩნდნენ ლეგიონერები და თქვენს წინ ვდგევარ
ეხლა, როიალისტი...

გალიფე. ხა! ხა! ხა!.. კედელთან!.. (მდიდარ ქალს
ხელს უყრის —გადიან—მისდევს არისტოკრატი—ლაქუ-
ციო... აბბატი მობრუნდება—ზურგ შექცევით, ლო-
ცვად...)

ლეიტენანტი. სმენა! (ჯარისკაცები მოემზადებიან).

სათნოების და. მე კი, მაგრამ რა შუაშია ეს?
გთხოვთ მოაშოროთ აქედან და ჩემთან ერთად ნუ ხვრეტთ,
ნუ აყენებთ კომუნას შეურაცხყოფას!

სერჟანტი. მე როიალისტი ვარ!..

ლეიტენანტი. (ხმაღს დაიქნევს) თაუ!!! (იგრიანებს
თოფები—სიკვდილის წინ სერჟანტი შესძახებს: გაუმარ-
ჯოს მღვდელს! სათნოების და კი: გაუმარჯოს კომუნას! პაუ-
ზა...) ნუ თუ მართლა როიალისტი იყო?!

ფ ა რ დ ა.

კონფერანსიე. პარიზის კომუნა იყო პირველი ცდა მუშურ-
გლებზე ხელისუფლების დამყარებისა... ამიტომ იყო, რომ ყველა
ქვეყნის მთავრობები შევლოდნენ ტიერს კომუნის ჩაღრჩობაში... თვით
რამდენიმე თვის წინ მასთან მეომარი და აწ პარიზის კედლებთან
მდგარი პრუსიელების ჯარი... ყველას ეშინოდა რომ კომუნა მათს
ქვეყანაშიაც არ გადაწვრილიყო...

კომუნა დამარცხდა...

ამის მიზეზი მრავალი იყო...

კომუნის ბელადები ყველა სიყვარულით იყვნენ გამსჭვალულნი
თავის საყვარელ მიზნისადმი; მათ კიდევ დამატუცეს ეს თავისი ლა-
მაზი სიკვდილით. მათ აკლდათ შეკავშირება... ისინი ეკუთვნოდნენ
სხვადასხვა წრეებს და მიმართულებას, არ სჩანდა ერთიანი მაგარი
ხელი. მრავალი შეცდომები იქნა დაშვებული. კომუნა ვერ გასცდა
პარიზის კედლებს. მათ ვერ შესძლეს დანარჩენ საფრანგეთთან კავ-
შირის გაბმა... თუმცა იყო ცდა კომუნის გამოცხადებისა ლიონში და
მარსელში, მაგრამ ისინი ისე სუსტები აღმოჩნდნენ, რომ ადგილობ-
რივმა გენერლებმა ჩააღრჩეს სათავეშივე... დიდი შეცდომა ჩაიდინ-
ეს ბელადებმა აგრეთვე იმაში, რომ დროზე არ ჩაიგდეს ხელში ბან-
კები და მდიდრებს არ ჩამოართვეს ქონება, რომ კომუნისათვის გა-
მოეყენებიათ... ვერ შესძლეს ძლიერი გაწვრთნილი ჯარის შედგენა.
ყველა მუშა, პარიზის მოქალაქენი თოვ ვეშ იდგნენ, მაგრამ არ ქონ-
დათ სამხედრო მომზადება... ისინი კი ბევრი იყვნენ... უდიდესი შე-
ცდომა იყო აგრეთვე ის, რომ დამარცხებულ ტიერს საშუალება
მისცეს ჯარი თან წაეყვანა, დარაზმის, მომზადების... მათ უნდა
იერიში მიეტანათ ვერსალზე, გაენადგურებიათ მტერი, ვიდრე ის
მოასწრებდა გონზე მოსვლას...

პარიზის კომუნა დამარცხდა, მაგრამ ამ ამბავმა შესძრა მთე-
ლი მსოფლიოს მშრომელი ხალხი, რომლის თანაგრძნობაც პა-
რიზის კომუნარებისაკენ იყო, მაგრამ არ შეეძლო შეველა... პარიზის ნანგრე-
ვებზე ეხლა შეიქმნა უძლიერესი კომუნა საბჭოთა კავშირის, გენიალურ
ლენინის აღთქმით...

და დღეს, კომუნის წლის თავზე, ოდნავ ძირს ვხრით გა-
მარჯვებულ წითელი დროშებს პირველ კომუნის მსხვერპლთა საფ-
ლაზე!

სურათი მართალი.

(გაისმის სამგლოვარო ჰიმნი... ფარდა აიწევა და შევიწროვებული სცენის სიღრმეში—აქეთ-იქით ლურჯ დეკორაციებში, შუაში, წითელი შუქი მიენათება, სადაც სჩანს კომუნარების კედელი, დაზოცილთა გამოხატულებებით, და სდგას თმებ გაწეწილი ქალი... კედელზე წარწერა: 1871 წ. 18 მარტი. 1928 *) წ.

აქეთ-იქიდან მოსჩანს დახრილი დროშები... პაუზა... შეიძლება ეს სურათი უხმოდ ჩატარდეს, მარა სჯობიან გაისმას):

ყველა. და, დღეს, მეორმოცდა მეჩვიდმეტე წელს, —
რაღა რომ პარიზის კომუნა მოკვდა;
ვიგონებთ ჩვენსა წინაპართ სახელს, —
რომელთ ბრძოლაში სული აღმოხდათ.

ძვირფასო ძმებო, სულ წინ იწევდით, —
თუმც ეკლიანი გქონდათ თქვენ გზანი;
და უკან მაინც არსად იხევდით, —
სიკვდილისათვის იყავით მზანი.

არ დაგავიწყებთ პირველი მსხვერპლნო, —
ფეიცავთ ხუთქიმა წითელ ვარსკვლავზე;
ლამაზ კომუნის ცეცხლზე ნათერფლნო, —
მუხლს ვიდრეკთ თქვენსა წმიდა საფლავზე!..

ფ ა რ დ ა

კონფერანსიე. პარიზის კომუნარებმა მსოფლიოს აჩვენეს ლამაზი სიკვდილი, ჩვენ უჩვენებთ უფლამაზეს სიცოცხლეს, გამარჯვებას, კომუნით დადაფნულ სამყაროზე..

მსოფლიო ბურჟუაზია ლესავს ხმაღს საბჭოთა კავშირის გულზე მოსალერად, მაგრამ ჩვენი კომუნის დულაბით შეკავშირებული მშრომელი ხალხი ფხიზელ დარაჯად სდგას წითელ საგუშ-გოვებზე და ხელს უწვდის გასანთავისუფლებლად ჩვენს საზღვრებს იქითა სახელმწიფოების ციხეებში გამომწყვდეულ რევოლუციონერებს, გასანთავისუფლებლად...

გამარჯვებულმა საბჭოთა კავშირმა პარიზის კომუნის დღე, 18 მარტი გამოაცხადა რემედასის დღედ, — საერთაშორისო რევოლუციონურ მებრძოლთა დამხმარე საზოგადოების დღედ, რომელიც შეიქმნა აქ და განყოფილებები აქვს ყველგან...

ჩვენზე გაცივლებელი ბურჟუაზია, ფაშისმის სახით, ესხმის მუშებს და გლეხებს, რომლებიც გვბაძავენ ჩვენ კომუნის შექმნად, რისთვისაც პარიზის კომუნის დროის დასჯაზე უარესად უსწორდებიან და, დასჯილნი ნესტიან ციხეების დილეგიდან, კაზემატებიდან ხელ-გამოწვდილნი ითხოვენ შევლას...

ამხანაგებო, დასახმარებლად ვიყოთ მზად!

*) ეს თარიღი შეიცვლება ყოველ წლივ.

სურათი მახუთი.

(ფარდა აიხდება და შორს, სიბნელეში, მკრთალ შუქმინათებულ ციხის სარკმელიდან იყურება რევოლუციონერი, წითელი ხელ-სახოცის ქნევით... წინ დარაჯი მიდი-მოდის — თოფით მზარზე. შეიძლება გვერდზე — მაღლობზე — სცენის სიღრმეში ბურჟუას ლანდი იდგეს — ფაშისმის ნიშნით გულზე).

რევოლუციონერი.

ძვირფასო ძმებო, მომხედეთ ტყვეს, —
არ დაიშუროთ, ო, დახმარება!
თორემ, იცოდეთ, მელის აქ დღეს, —
ამ რუხ კედლებში, დასამარება!..

(ეს თქმა ღანდათან მეორდება შორს და შორს. პაუზა...)

ცოლი. (შემოდის — ორი შვალით, ხელგადახვეული — ციხისკენ მიემართება...)

დარაჯი. შედექით! (თოფს უღერებს).

ცოლი. ოჰ, უგულო!

ბიჭუნა. ძია, მიგვიშვი მამასთან...

გოგონა. დედა, მამია... მეშინია...

ბიჭუნა. ძია...

დარაჯი. იქით!

ცოლი. (დაიჩოქებს — შვილებს შუა...)

ქმარი ციხეში ზის, და, —

ოჯახს სტანჯავს შიმშილი...

ო, ვით გადავარჩინო, —

სიკვდილს ეს ორი შვილი?

ორივე ბავში. საყვარელო დედიკო, —

თუმც ვიტანჯებით ყველა;

მაგრამ გოგონა ნუ გავიტებით, —

ძმებისგან გველის შევლა!..

ბურჟუა. ხა! ხა! ხა!..

(ამ დროს ისმის ინტერნაციონალის ჰიმნი).

და წუთიერად ჩაბნელება — ერთერთ მარეს მიენათება პროექტორი — მაღლობზე გამოჩნდება საბჭოთა კავშირელი მუშა და გლეხი — ჩაქურ-ნამგალ გადაჯვარედინებულნი, შუაში წითელ არმიელი — თოფის ხიმტზე წაოცმულ წითელი დროშით, წინ კომკავშირელი და პიონერი — აქეთ-იქით მუშა ქალი და გლეხი ქალი — ხელებ გაწვდლნი ტყვესკენ — დახმარებად — ბურჟუა შეშინდება, დარაჯი თოფს ძირს უშვებს და რა განათდება — სურათი ჰქრება — რჩება ისევ პირვანდელი სურათი...)

რევოლუციონერი.

ჩემო საყვარელო შვილნო, —

გახსოვდეთ შურისძიება!

სასტიკ ბრძოლებში, მშრომელთ მტრებს, —

თავს დაატეხეთ ციება!..

დარაჯი. (თოფს უმაზნებს ტყვეს...)

ბურჟუა. ხა! ხა! ხა!..

(სიბნელე ჩამოწვება — ტყვე ისევ სჩანს ფანჯარაში...)

ფ ა რ დ ა.

სეზმან ერთაწმინდელი.

ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებში

რატომ ასაგართლებენ გრომადს?

მიმდინარე წლის იანვრის 15 ღამით დასავლეთ ბელორუსიაში აღდილი ჰქონდა მასიურ დაპატიმრებებს, რომელიც დღემდე გრძელდება. მთელი ამ ხნის განმავლობაში დაპატიმრებულია 1000 მეტი მუშა, გლეხები, დაბალი და საშუალო სკოლების მასწავლებლობა, კოოპერატორები და კულტურ-განმანათლებელი დარგის მუშაკები, დაპატიმრებულია შორის აღმოჩნდნენ პოლონეთის სეიმის 5 დეპუტატი.

ამ მომაცდინებელ დარტყმას, რომელიც წინასწარ მომზადებული იყო პოლონეთის ოხრანკის მიერ და რომლის ხელმძღვანელობით ის ჩატარებული იქნა ერთსა და იმავე დროს ველენსკოს, ნოვოგრუდსკის, პოლენსკისა და ბელოსტოკის ყველა სოფლებში, მიზნად ჰქონდა გაენადგურებინა დასავლეთ ბელორუსიის მშრომელთა ორგანიზაცია — მუშათა და გლეხთა გრომადა.

გრომადა წარმოიშვა 1925 წ. მან მიზნად დაისახა გაერთიანებინა მუშათა და გლეხთა მასები შემდეგი ლოზუნგების გარშემო: „მიწა უსასყიდლო“ და „ბელორუსიის ხალხის ნაციონალურ-პოლიტიკური თვითგამორკვევა“. ეს ლოზუნგები იმდენად შეიცავდნენ მშრომელ მოსახლეობის ინტერესებს, რომ გრომადამ თავისი წლინახევრის მოღვაწეობის განმავლობაში მთელი მხარე დაიპყრო და თავისი გარშემო შემოიკრიბა 100.000 წევრი. გრომადის პრაქტიკული საქმიანობა გამოიხატება იმაში, რომ მან შექმნა წმინდა ბელორუსული სკოლები, კოოპერატივები, კლუბები, სასპორტო წრეები და სხვ. და სხვ.

პოლონეთის მებრძოლმა ნაციონალიზმმა, რომლის განსახიერებას წარმოადგენს ბ-ნი პილსუდსკი, არ შეეძლო გრომადის ასეთ უჩვეულო ზრდა და განვითარებაში არ დაენახა თავის „თვითმპყრობელური“ გეგმების

საფრთხის მოახლოება. პილსუდსკის არ ავიწყდება აგრეთვე თვისი „ისტორიული მისია“, პირველ შესაძლებლობის დროს გაილაშქროს ს. ს. რ. კავშირის წინააღმდეგ, ამ მიზნისათვის საჭიროა მორჩილებაში იყოლოს დასავლეთ უკრაინა და ბელორუსია, თუნდაც ეს მორჩილება და სიმშვიდე სამარის მყუდროებას ემსგავსებოდეს.

ასეთი არის ის ძირითადი მიზეზები, რომლებმაც უკარნახეს პოლონეთის მთავრობას გრომადის დარბევისა და განადგურების აუცილებლობა. ცალკე რეპრესიების შემდეგ, რომლებიც აღვილობრივ ხასიათს ატარებდნენ, რაც გამოიხატა გრომად ს მუშ კთა დაპატიმრებასა და მისი კრებებისა და კონფერენციების გარეკვაში ამის შემდეგ საჭირო გახდა მისი საბოლოო ლიკვიდაცია.

იანვარში დაპატიმრებულია უმრავლესობა მაინც გამოუშვეს, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი დაპატიმრებული იყვნენ ყავდათ რამდენიმე ხნის განმავლობაში. დანარჩენი 400 მათ შორის კი დეპუტატები, გოლვაჩი, ვოლოშინი, რაკ-მიხაილოვსკი, ტარაშკოვიჩი და მეტლა ერთი წლის პატიმრობის შემდეგ უკანასკნელად უნდა წარსდგენ სასამართლოს წინაშე, მათ წინააღმდეგ წაყენებულია სახელმწიფოს ღალატი და სხვა მსგავსი მოქორილი ბრალდებები.

სეიმი, რომელიც შესდგება შავრაზმელებისა და პილსუდსკის მომხრეებისაგან, თანახმა აღნიშნული ამხანაგების სასამართლოში გადაცემისა. ოფიციალური საბრალმდებლო საბუთი გამოათრიეს პროვოკაციისა და ათასგვარი ინსინუაციის არსენალ — დეფენზივადან: პოლონეთის ხელისუფლება ბრალს სდებს გრომადას „მეზობელ უცხო სახელმწიფოს ინტერესებისათვის მოღვაწეობაში“, აჯანყების მოწყობასა და სხვ. მსგავს რამეებში.

გრომადასთან ერთად დანგრეული და დარბეული იყო აგრეთვე ბელორუსიის კოოპერატიული ბანკი, რომელიც მათი მტკიცებით დაარსებულია გარეშე სახელმწიფოთა თანხებით, რომელიც ხელს უშართავს გრომადას „დანაშაულებრივ“ მოღვაწეობას.

გრომადის წევრთა პირველი პროცესი, სადაც გასამართლებული იქნება 59 კაცი, დაიწება ახლო მომავალში ქ. ვილნოში. მასვე მოჰყვება ანალოგიური პროცესები სხვა ადგილებშიაც. ასეული ამხანაგები მტკიცედ და ერთსულოვნად განაცხადებენ პოლონეთის ფაშისტურ კლასიურ სასამართლოს წინაშე, რომ მათ მოჰქონდათ თავიანთი ხალხისათვის განათლება საკუთარ მშობლიურ ენაზე, ისინი დაამტკიცებენ, რომ აშენებდნენ კოოპერაციას და უმიწაწყლო და ღარიბ ღატაკთა დაკმაყოფილებას ცდილობდნენ მემამულეთა მიწის ნაჭრების დარიგებით.

ლ. გ. სკი

ბელორუსიის გრომადის სხდომის წევრები - შეპყრობილი ხელისუფლების მიერ.

ბესარაბიის ღაჰყროზის ათი წლის თავი

(1928 წ. იანვრის 26).

რუმინეთი ეკუთვნის კაპიტალისტურ ქვეყნების იმ რიცხვს, რომლებშიც თეთრი ტერორის მოღვაწეობამ თავის განვითარების უმაღლეს საფეხურებამდე მიაღწია. ბალკანეთის ქვეყნებში რუმინეთს შესაძლოა ამ მხრივ გაუტოლდეს მხოლოდ ბულგარეთი.

რუმინეთის ბურჟუაზიის ტერორი განსაკუთრებული სისასტიკით მქონდებოდა ბესარაბიაში. დამამტკიცებლად ამისა საკმარისია დავ სახელოთ მხოლოდ ის ფაქტი, რომ ბესარაბია უკანასკნელი ათი წლის განმავლობაში იმყოფება სამხედრო-საალყო წესების ბრკალებში. მიზეზი ამისა არის, არა მარტო ის, რომ ბესარაბია საზღვრავს საბჭოთა კავშირს. არამედ უმთავრესი მიზეზი მდგომარეობს იმაში, რომ ის წარმოადგენს ძალით დაპყრობლ ტერიტორიას.

რუმინეთის კაპიტალისტებს არ ძალუძთ დაივიწყონ, რომ 1917 წ. ბესარაბიის პროლეტარატი ს. ს. რ. კავშირის მშრომელთან ერთად იბრძოდა ოქტომბრის რევოლუციის განსახორციელებლად, რომ ეს ხალხი ისევ მოუსვენრად არის ამ მკვლელთა ქვეყანაში.

რუმინეთის ბურჟუაზიის წინააღმდეგ გმირული ბრძოლა უდიდესი მსხვერპლი დაუჯდა ბესარაბიის მშრომელ ხალხს. მასიური დახვრეტები, ბნელ მოსახვევებში რევოლუციონერების მოკლა, დახვრეტები ბესარაბიის ცნობილ სისტემით — „გაქცევის ცდის დროს“, წამებები სიგურიანტაში (რუმინეთის ოხრანკა), ხშირად თავდება დაპატიმრებულთა სიკვდილით. ყველაფერ ამან შეიწირა არა ერთი და ორი ათეული საუკეთესო ამხანაგებისა ოლიგარქიის მძიმე უღლის თავიდან გადასადგებათ.

რუმინეთის ოფიციალური სტატისტიკაც კი ადასტურებს, რომ დღიდან ბესარაბიის ოკუპაციისა მოკლულთა რაოდენობა 20 ათასს აღემატება. მკითხველს არ უნდა დაავიწყდეს, რომ რუმინეთის სტატისტიკა ძლიერ მოიკოჭლებს, ასე რომ ნამდვილი სურათის გადმოშლა მას არ შეუძლია. ამ შემთხვევაში კი ჩვენს ხელთ არის აშკარად შემოკლებული და შემცირებული რაოდენობა დაღუპული ამხანაგებისა. უფრო სარწმუნო წყაროების ცნობით ბესარაბიაში მოკლულთა რაოდენობა ბევრით აღემატება 30.000. ამრიგად ბესარაბიის 3.000.000 მოსახლეობას 1% დახოცილია.

მასიურ ტერორთან ერთად რუმინეთსა და ბესარაბიაში შემოღებულია ინდივიდუალური ტერორი, რომელიც უწინარეს ყოვლისა მიმართულია რევოლუციონერ მოღვაწეობისა და კომუნისტებისადმი. მაქს ვეკლერ, მაქს გოლდშტეინ, უზინსკი, პაველ ტაჩენკო, ექიმი არონიანუ და მრავალი სხვა ათასები ავსებენ ამ წამებულთა სიას, რომლებიც ვერაგულად ამოუღიტეს სიგურიანტას კედლებში.

ნათელ სურათს იმისას, თუ როგორ უსწორდება სიგურიანტა ბესარაბიისა და რუმინეთის რევოლუციონერ მოძრაობას იძლევა ის გრანდიოზული, მასიური, კომუნისტების საქმეების შესახებ მოწყობილი სასამართლოს პროცესები, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა უკანასკნელ ათი წლის განმავლობაში მთელს ამ მხარეში.

მაგალითისათვის აქვე დავასახელებთ რამდენიმე მათგანს: 1919 წ. — „108“ პროცესი, 1920 წ. — „48“ პროცესი, 1922 წ. — „270“ პროცესი, დაბოლოს, 1925 წ. კაშინიოვში სწარმოებდა თათარბუნარელ გლეხთა „500“-ის პროცესი. სასამართლო რუმინეთში ბურჟუაზიისათვის წარმოადგენს ძლიერ კლასიურ იარაღს, რომელიც ბრძოდ ასრულებს უკანასკნელის ყოველგვარ ნებასურვილებს. როცა ხელსაყრელი პირობები არ არის მაშინ სასამართლო უფრო მოხერხებულ დროისთვის გადასდებს პროცესს. ამის დასამტკიცებლად შეიძლება მოვიგონოთ — რუმინელ კომუნისტის, ბორის სტეფანოვის საქმე, რომელიც მიუხედავად იმისა, რომ მისი საქმე უკვე დიდი ხნით ადრე გამოკვეთილი იყო, ის წელიწად-ნახევარი იჯდა გამოძიების ქვეშ.

მხოლოდ პროლეტარული რევოლუცია დაიხსნის რუმინეთისა და ბესარაბიის მშრომელთ, თეთრი ტერორისა და კლასიური იუსტიციის საშინელი რეაქციისაგან... მხოლოდ რუმინეთში პროლეტარიატის გამარჯვებით შეიძლება ამ ორივე ქვეყნის ტვირთმძიმეთა და მათი განთავისუფლებისათვის თავდადებულ მებრძოლ გმირების სიცოცხლის შენარჩუნება.

არფ. კრასნი

ჩ ე მ ი პ რ ო ტ ე ს ი

1928 წ. იანვრის 16, მოეწყო ჩემი პროცესი ლეიპციგის სასამართლოში „სახელმწიფო ღალატის მოწყობის ცდის გამო“. ამ ისტორიის დასაწყისი 1925 წ. ეკუთვნის.

მე მაშინ დაპატიმრებული ვიყავი ჩემი ლქსთა კრებულის „ცხედრები გვირგვინზე“-ს გამოცემის გამო. 5 დღის პატიმრობის შემდეგ მე გამანათავისუფლეს, მუშათა კლასისა და რადიკალური ინტელიგენციის პროტესტებით. მე მოვეყვებოდი ამნისტიაში, რომ ჩემს რომანს „ლიუზიტს“, ანუ „ერთადერთ სამართლიან ომს“ არ შეეშალა ხელი. პროკურატურამ ისარგებლა მით და

მიუმატა მეორე წიგნი „ცხედრები გვირგვინზე“ და სხვა თხზულებები, რომლებიც მე დაწერილი მქონდა უფრო ადრე. ამრიგად პოლიცია ლამაზდა შეედგინა ამ მალაქებიდან ახალი ბრალდება რაც გამოიხატება: „სახელმწიფოს ღალატში, რესპუბლიკისა და მისი მინისტრების შეურაცყოფასა და არალეგალურ ორგანიზაციაში მონაწილეობაში“.

გერმანიის იუსტიციისა და სასამართლოს ორგანოები უკანასკნელ ხანებამდე არ აწუხებდნენ რევოლუციონერ წიგნების ავტორებს, მაგრამ ამავე დროს პასუხისმგებლობა აძლევდნენ წიგნის გამყიდველებს, სტამბების გამგეებსა და სხვ.

ამ მეთოდების წინააღმდეგ, რომლის ძალით გვასა-
მართლებენ, არა ჩვენ, ვისაც ნამდვილად დამსახურებული
გვაქვს „ბრალდება“ შემოქმედებითი ფაქტებით, არამედ
სრულიად მეორე ხარისხიან დამნაშავეებს, ე. ი. ამ ნა-

იოჰანეს ბეჭერი
გერმანელი პროლეტარული პოე-
ტი—ავტორი ლექსთა კრებული
„ცხედრები გვირგვინზე“
და რომანი „ლიუზიტი“-სა.

წარმოებათა გამყიდველებს, ჩვენ ენერგიულ პროტესტი
განვაცხადეთ, რომელსაც ნხარი დაუჭირა გერმანიის
მწერალთა კავშირმა. იუსტიციის სამინისტრო ფიქრობდა,
რომ სასამართლოს გალაშქრება სტამბების მეპატრონების,
რედაქტორებისა და გამომცემელთა წინააღმდეგ, რომლებ-
იც ცნობილი არიან, მხოლოდ კომუნისტების წრეებში
ვერ გამოიწვევდა დიდ უკმაყოფილებას და ამ რიგად ის
შეეცადა ლაგამი ამოედება ჩვენთვის.

ერთ-ერთ წიგნის გამყიდველის შესახებ შექმნილ
პროცესზე მოწმის სახით მომიხდა მე გამოსვლა სასამარ-
თლოში. ჩვენთვის საინტერესოა ავღნიშნოთ და ხაზი
გაუსვათ ორ მომენტს. ჩვენ, რევოლუციონური მწერლე-
ბი და პოეტები, ვიცავთ იმ აზრს, რომ ცხოვრება ასა-
ხული უნდა იქნეს ისე როგორც ისარის ე. ი. გადმოცემული
უნდა იქნეს სინამდვილე, რომლის ნაწილს შეადგენს არ-
სებულ წესწყობილებაც. ჩვენ ვიცავთ ამავე დროს იმ
მოსაზრებას, რომ თანამედროვე საზოგადოებრივ წყობი-

ლების უმთავრეს ელემენტს წარმოადგენს პროლეტარია-
ტი, რომელიც შეიცავს რევოლუციონურ და ორგანიზა-
ციულ მასების უმრავლესობას. ამისი უარყოფა არც ერთ
სასამართლოს არ შეუძლია.

ჩვენ ვამტკიცებდით, რომ სინამდვილის ასახვის
დროს, რომელშიაც მოქმედობს პროლეტარიატი, საჭი-
როა სარგებლობა იმ ენით, რომლითაც ლაპარაკობს რე-
ვოლუციონური პროლეტარიატი და არა იმ ენით, რო-
მელიც მოსწონს ბურჟუაზიას. სასამართლოს საქმეა, გადა-
სწყვიტოს, კრძალავს თუ არა ის რევოლუციონურ პრო-
ლეტარიატის ენას.

მეორე მუხლი შეიცავს შემდეგს: რომანი „ლიუ-
ზიტი“-ში საუბარია მომავალ ომის შესახებ. განა ღირს
ლაპარაკი იმაზე, რომ საჭიროა და სავალდებულო გალა-
შქრება მომავალი ომის წინააღმდეგ და მისი შეჩერება
შესაძლოა მხოლოდ შეიარაღებულ აჯანყებების მოწყო-
ბითა და სამოქალაქო ომის გაჩაღებით? თუ სასამართლო
შედგა იმ თვალსაზრისზე, რომ მსგავსი წინააღმდეგობა
არის სახელმწიფოებრივი ღალატის ჩადენა, ის ამით ამ-
ზადებს ახალი ომის ნიადაგს და იცავს მას კანონის ძა-
ლით.

ჩემმა პროცესმა მიიღო გადაწყვეტილება იმ პრო-
ცესებზე, რომლებიც მოეწყო წიგნების გამყიდველთა და
სტამბის გამგეების საქმეების გამო, რომლის დროს გასა-
მართლებულნი იქნენ როგორც რედაქტორები, ისე გამომ-
ცემლები. ამ პროცესმა დაადასტურა, რომ მათ მიერ
აკრძალულ და პასუხისგებაში მიცემული თხზულებები
შეიცავენ სახელმწიფოებრივ ღალატის ფაქტებს. ჩემს მო-
სამართლეს დარჩენია დაეყრდნოს მხოლოდ ამ გადაწყვე-
ტილებებს.

ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ მუშათა კლასი და
რადიკალური ინტელიგენცია ჯეროვან პასუხს გასცემენ
ამ პროცესს.

შეუძლებელია აგრეთვე სიჩუმით შევხდეთ შემდეგსაც:
ჩვენ დიდხანს ვაყავით დაინტერესებული მომავალი თაო-
ბით, მაგრამ სწორედ ეხლა, როცა ძლიერის ტემპით ვი-
თარდება თავდასხმები რევოლუციონურ პროლეტარულ
ლიტერატურაზე, ჩვენში ყალიბდება ახალი, საგრძნობი
ძალა ლიტერატურული თაობისა. ჩემი პროცესი ბევრს
აუხელს თვალებს და წარმართავს ამ ახალ წყებებს კემ-
მარიტი პროლეტარული შემოქმედებითი გზით.

იოჰანეს ბეჭერი

ამხ. გორის სტეფანოვის პროცესი

ბუქარესტიდან იტყობინებიან, რომ ამხ. სტეფანო-
ვის პროცესის მეორე და მესამე დღეს მოსმენილ იქმნა
სტეფანოვის სიტყვა საბრალმდებლო აქტის წინააღმდეგ.
საბრალმდებლო აქტი ტენდენციურად ასურათებს რა რუ-
მინეთის მუშათა მოძრაობას მე-20 საუკუნის დასაწყისი-
დან, ბრალს სდებს სტეფანოვს შეთქმულების მოწყობაში
სახელმწიფოს მშვიდობიანობის წინააღმდეგ, რომ ამით
გამოეწვია მტრულად განწყობილ ძალების შემოსევა. და-
ნარჩენი ბრალდებები შეეხება სახელმწიფოს საწინააღმდე-

გო აგიტაციას და უკანონო კომუნისტურ მოღვაწეობას.

საბრალმდებლო აქტში დასამტკიცებელ საბუთად
მოყვანილია ლეგალურად გამოსული პროგრამული ხასია-
თის წერილი აგრარულ და ნაციონალურ საკითხების შე-
სახებ. საბრალმდებლო აქტი ამტკიცებს აგრეთვე, რომ
კომინტერნი და საბჭოთა მთავრობა ერთი და იგივე არის.
სხვათა შორის საბჭოთა მთავრობას აწერენ თავისი რუ-
მინელი აგენტების დახმარებით ბესარაბიაში შექმნილ
წესწყობილების დამხობის ცდას.

საბრალმდებლო აქტის საპასუხოდ ბორის სტეფანოვმა თავი არ სცნო დამნაშავედ მან გამოააშკარავე საბრალმდებლო აქტის ყველა წინააღმდეგობანი და განაცხადა, რომ ის სავსებით იზიარებს რუმინეთის კომპარტიის და კომინტერნის პროგრამას. სტეფანოვმა დაწვრილებით გაიშუქა რუმინეთის კომპარტიის პრინციპიული თვალსაზრისი ყველა პოლიტიკურ და ეკონომიურ საკითხებზე.

შემდეგ სტეფანოვმა აღნიშნა, რომ შემცდარია ლაპარაკი კომინტერნისა და საბჭოთა მთავრობის იგივეობაზე და გამოააშკარავე მეორე ინტერნაციონალის და განსაკუთრებით რუმინეთის სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის როლი. ასე, მაგალითად, სტეფანოვმა აღნიშნა, რომ სოციალ-დემოკრატების ბელადი ილიე მოშკოვიჩი მოლაპარაკებას აწარმოებდა ლენერალ ავერესკუსთან და ვალენუესთან, რომელთაც წინადადება მისცა ზევიდან მოეხდინათ სახელმწიფო გადატრიალება.

საბრალმდებლო აქტის იმ მუხლის შესახებ, რომელიც საბჭოთა კავშირის როლს შეეხება სტეფანოვმა აღნიშნა: რომ საკავშირო კომპარტია, რომელსაც ეკუთვნის ძალა-უფლება საბჭოთა კავშირში აერთიანებს რუსეთის პროლეტარიატის საუკეთესო ნაწილს. სტეფანოვი ამბობს, რომ საბრალმდებლო აქტის მტკიცება იმის შესახებ თითქოს სტეფანოვს განზრახვა ჰქონოდა უცხო სახელმწიფოთა ძალების დახმარებით რევოლუციის მოხდენისა და არსებული რეჟიმის დამხობისა არის სიყალბე, რადგან რევოლუცია არის არა ინდივიდუალური აქტი, არამედ

შედგენი მასების ორგანიზაციული ბრძოლისა პროლეტარიატის კლასიურ-რევოლუციონური პარტიის ხელმძღვანელობით ძალა-უფლების დაპყრობისა. რაც შეეხება რუმინელი მუშების მიერ ხელის მოწერას საბჭოთა სესხზე, რომელიც აგრეთვე სწარმოებს სხვა ყველა დანარჩენ ქვეყნებში ეს არსად არ არის მიჩნეული როგორც სახელმწიფოებრივი დანაშაული.

რუმინეთის კომპარტიის მოთხოვნილება, რათა მოსკოვში იქმნეს ჟანდარმერიის და ოხრანკის ორგანიზაცია და აგრეთვე შემცირებულ იქმნეს ხარჯები შეიარაღებაზე მიზანშეწონილია, რადგან რუმინეთის მოსახლეობის უდიდეს პროცენტს ჯერ კიდევ თავი ვერ დაუხვევია უმცირესის, კულტურულ ჩამორჩენილობისა და მასიურ მათხოვრობისათვის. მოთხოვნილება, განახლებული იქმნეს დამოუკიდებლობა საბჭოთა კავშირთან, ემყარება იმას რომ ურთიერთობის განახლება დიდად სასარგებლო იქნებოდა რუმინეთისათვის, როგორც ეს დაამტკიცა იტალიის, საფრანგეთის და გერმანიის მაგალითებმა.

სტეფანოვმა შემდეგ დაწვრილებით დაასაბუთა კომპარტიის თვალსაზრისის და კომპარტიის მიერ დასახული პერსპექტივების სასწორე.

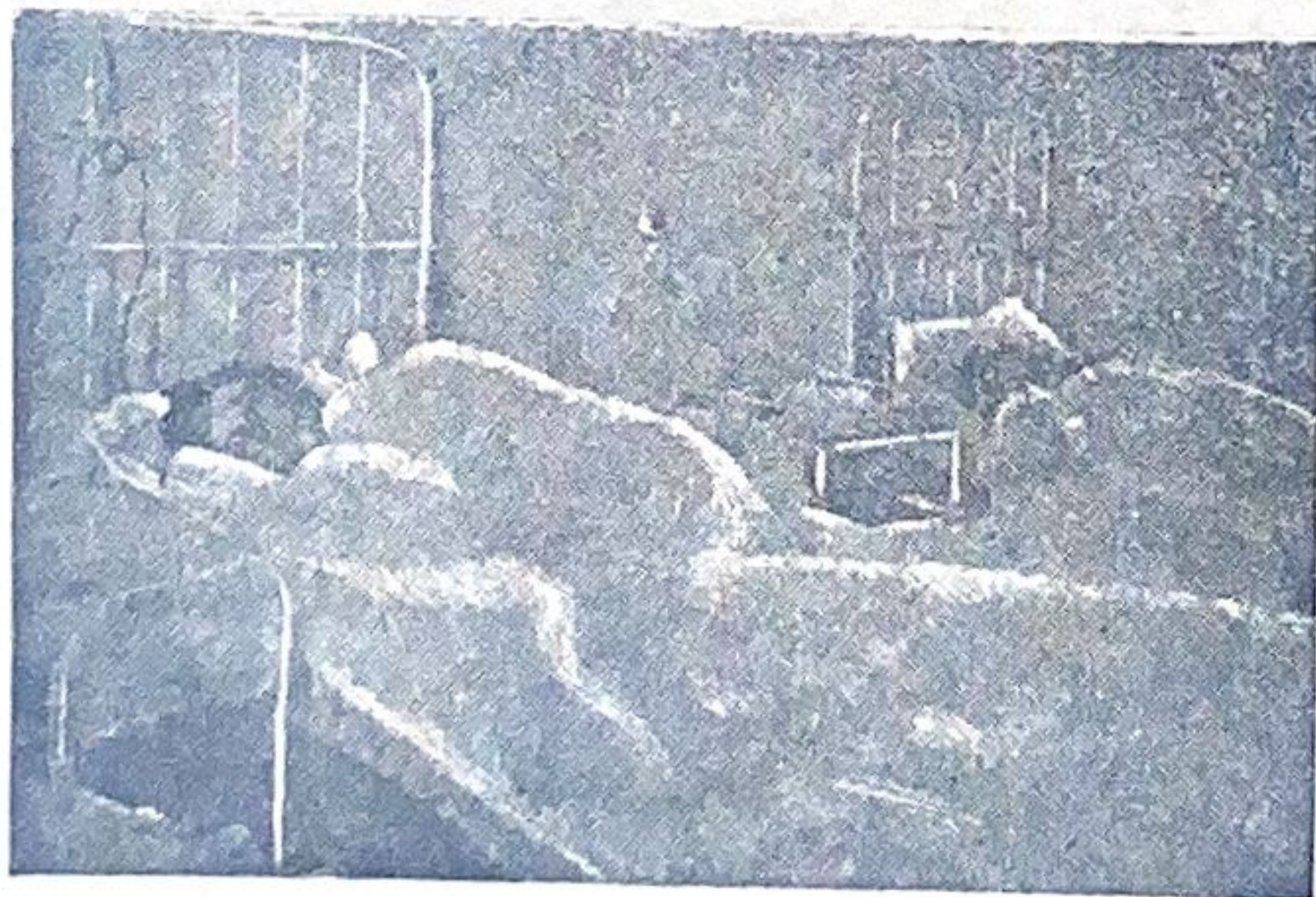
სასამართლოს დარბაზში არის ბევრი მუშები და მუშა ახალგაზრდობა, რომელნიც დიდი ყურადღებით ადევნებენ თვალყურს პროცესს. სასამართლოს შენობის წინ რომელსაც იცავენ გაძლიერებულ პოლიციის რაზმები მეტად ცუდ შთაბეჭდილებას სტოვებს.

3. დ—ვი.

კოლორადო

სისხლი და ოქრო შეუწყვეტელ ნიაღვრად იქცა ამერიკის ტრესტების ალმაზის გვირაბებში. ოქრო—მიდის „ამ ქვეყნის ძლიერთა“ ჯიბეში, ხოლო სისხლი კი სდის დამონავებულ და ექსპლოატაცია ქმნილ ხალხს დაწყულელებულ სხეულიდან. ყოველი ნივთი და ნაჭერი ნახშირისა ამოღებულია მიწის სიღრმიდან მუშათა დამონავებულ მილიონების სისხლით.

კოლორადოში როკე-მოუნტენას, თოვლით დაბურული მთათა მწვერვალები ამართულია უდაბურ ტყეთა სიღრმიდან, ამ ტყის უდაბურ ადგილებში, ცალკე თხემების მფარველობით, მთიდან დაქანებულ მდინარის ნაპირებზე

პოლიციისთან შეტაკების დროს დაჭრილი მაღაროელი მუშა (კოლორადო).

—სდგანან პატარა ქოხები, კარვები, ან ბარაკები. აქ პირველყოფილი ადამიანთა საბინადრო კი არ არის, არამედ მასში ცხოვრობენ გაფიცული სამთომადნო მუშები—ეს არის კოლორადოს მუშების ფრონტი. აქციონერულმა კომპანიამ, „კოლორადო ფუენ ენდ მაინ“-მა, რომელსაც მეთაურობს, როკფელერი, ქალაქიდან განდევნა ეს ხალხი. მათ აქ ჩამოაყალიბეს თავიანთი „საგაფიცო კომიტეტი“ მდინარეში სიცივისაგან გაყინული პაწია თევზები და გარეულ მცენარეთა ნაყოფი—აი მათი საკვები. 8—10 სული და ბავშვები მოქცეულნი არიან ამ ვიწრო სადგომებში. ისინი იტანენ საშინელ სიცივეს, სიმშოლსა და წყურვილს.

კოლორადოში გაფიცვა პირველი არ არის. 1883,—1903,—1915 და 1914 წ.წ. აქ ადგილი ჰქონდა სისხლიან გაფიცვებს. ნახშირის კომპანიები ცეცხლითა და მახვილით უსწორდებოდნენ გაფიცულ მუშებს, რომლებიც თავგანწირვით იბრძოდნენ ხელფასის მომატებისა და თავიანთი პროფესიონალური უფლებების მოსაპოვებლად.

ლიდლოს ეხლა ამშვენებს ამ შეტაკების აღსანიშნავი ძეგლი: სამთომადნო მუშა და მისი ცოლი ბავშვით ხელში. ძეგლზე აწერია:

„მამაკაცების, ქალებისა და ბავშვების ხსოვნას, რომლებიც მსხვერპლად დაეცნენ 1914 წ. აპრილის 20. კოლორადო. ძეგლი დადგმულია ამერიკის სამთომადნო მუშათა კავშირის მიერ.“

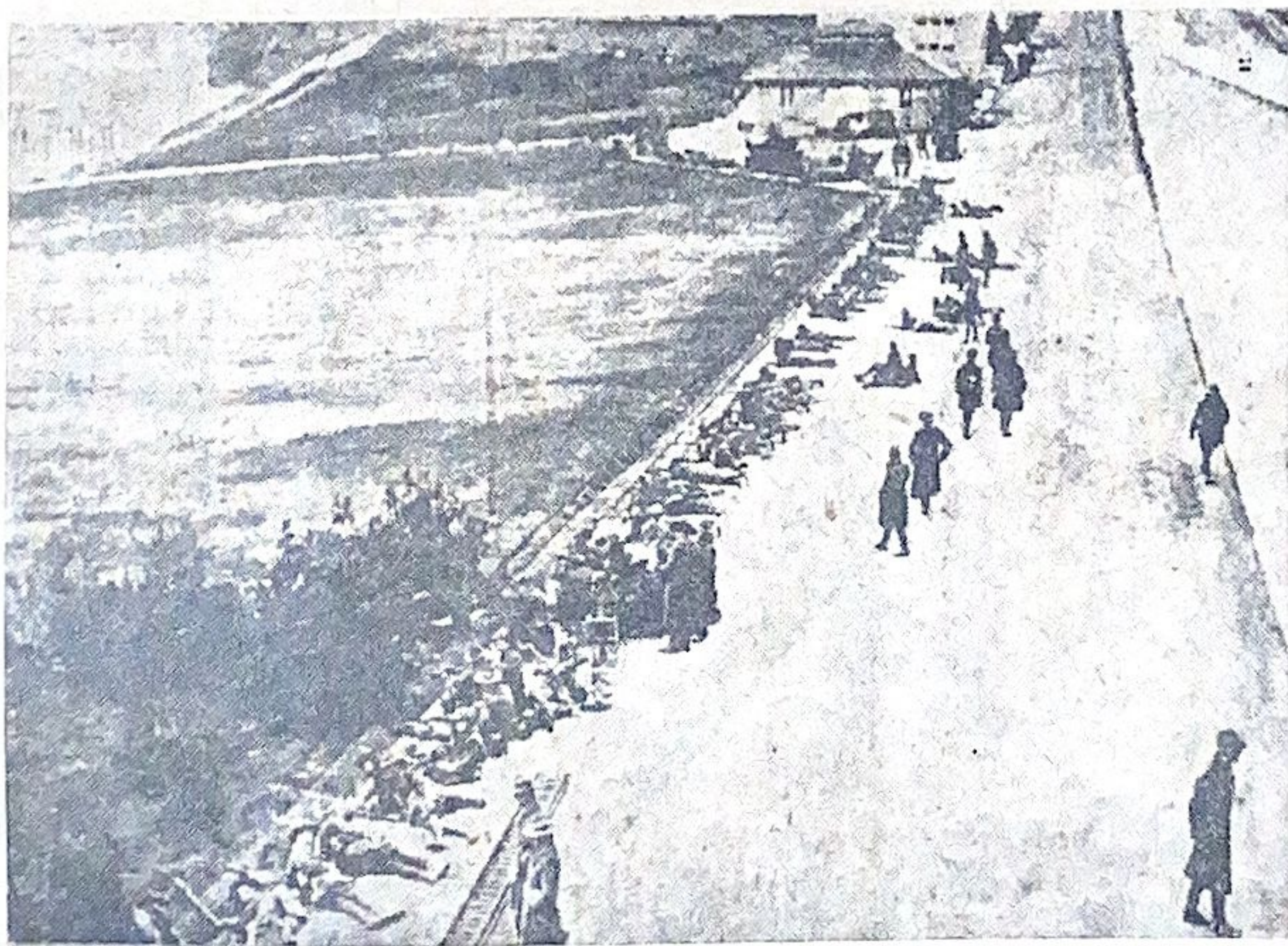
ადამიანთა უდიდესი მსხვერპლთა საფლავები დიდი ხანია, რაც დაიფარა ბალახ-ბულახით. კოლორადოს სამთო-მადნო მუშებმა ოქტომბერში ისევ დაიწყეს მღელვარება, გაფიცენ, ისინი მოითხოვდნენ ხელფასის მომატებას. გაფიცვებს ხელმძღვანელობდა „საერთაშორისო მწარმოებელ მუშათა სინდიკალისტური კავშირი“ (J. W. W.). მაშინ როდესაც სამთომადნო პროფესიონალურ რეფორმისტული კავშირი უეცრად აღმოჩნდა ბრძოლის ბარიკადების იქით. სამთომადნო მუშების წარმომადგენელმა 55 ავტომობილით შემოიარეს კოლორადოს შტატის ყველა მაღაროები და მოუწოდებდნენ მუშებს ბრძოლისაკენ. გაფიცვებმა მიიღეს საერთო ხასიათი. ნახშირის მარაგი გათავდა. ფოლადის წარმოების ქარხნები, რკინის გზები, შეჩერდნენ სააქციო კომპანიები დაეცნენ ნიუ-იორკის ბირჟაზე.

გაფიცვები „უკანონოდ“ გამოაცხადეს და აკრძალეს ის. რკინის გზებმა დღე და ღამის განმავლობაში ჯარებით გაავსეს გაფიცვის ადგილები.

ჰაეროპლანები, ყუმბარის მზიდველნი და ტანკები გაექანენ გაფიცვების ადგილებისაკენ. მას თან მიჰყვა ქვეითა და ცხენოსანი ჯარი. პროექტორის შუქი მთელი ღამეების განმავლობაში დაეძებდნენ გაფიცულთა ბანაკებში და ქალაქის ქუჩებში დენვერას გაფიცულ სამთომადნო მუშებს.

პოლიციელი მზევრავები აპატიმრებდნენ გაფიცულთა მიერ სხვადასხვა სადარაჯოებზე დაყენებულ ამხანაგებს. ისანი შეიჭრენ გაფიცულთა ბანაკში და შეიპყრეს მათი ბელადები და ხელმძღვანელები. კოლორადოს შტატის ციხეები გაავსეს დაპატიმრებულ გაფიცულებით. მათ ცოლებსა და ბავშვებს სცემენ უმოწყალოდ, სტანჯავენ. მუშა ქალი როზია, რომლის ძმები დახვრეტილ იქნენ 1914 წ., შეიპყრეს და ციხეში ჩააგდეს, რომელსაც ბრალდებით უყენებენ „კომუნისტურ მოღვაწეობას“.

არაფერი არ შველოდა. ფრონტი ძლიერი და ურყევი იყო. კომპანიების აქციები ეცემოდნენ.

ჩ. ა. შ. შ. კალიფორნია. ფოლსომის ციხეში „აჯანყებულ პატიმართა“ დასამშვიდებლად გამოწვეული 184 ნაწ. ქვდითა ჯარისკაცების მიერ აღყა შემორტყმულია ციხის გაღაფანი.

500 სამთომადნო მუშები, სუფთად ჩაცმულ-დახურულები, უიარაღონი, ჩ. ა. შ. შ. ბაირალით, რომელზედაც აღნიშნული იყო ვარსკვლავი, მიემართებოდნენ ქ. დენვერის ქუჩებში. ისინი მიდიოდნენ მაღანი კოლომბინასთან, სადაც დიდი ხნის უმუშევრობის შემდეგ მოტყუებული მუშები მუშაობას განაგრძობდნენ.

მიდიან დამშვიდებით, უდარდელად, ისინი ხომ დამნაშავენი არ არიან, მათ თავზე ნიაფი არხევს [ამერიკის დემოკრატიის დროშას...

კოლორადოში გამოცხადებული მუშათა გაფიცვის გამომძახილი ქ. ნიუ-იორკში.

ისინი მიუახლოვდნენ მაღანს... მათი სიმღერის ტკბილი ჰიმნი არე-მარეს ეფინებოდა.

მაგრამ... ტა-ტა-ტა-ტა-ტა... ტა..ტა.. ტრახ... ტრახ... ტრაახ... ტა... ტა.. ტა... ფოლადის მწერები ზუიან მათ გარშემო... ისინი გამოექანებიან ტყვიამფრქვეველების ტუჩიდან. უეცრივ შეჩერდა ხალხი... გაკვირვება, შიში, თრთოლევა, კანკალი... შემდეგ დემონსტრაცია უწყსრიგოდ დაიფანტა.

6 მოკლულია, ხოლო 24 მძიმედ დაიჭრა და დაშავდა.

— ძმებო, მეგობრებო, ნუ გარბიხართ, დავებმართ დაჭრილებს, — ყვირიან ზოგიერთები.

სროლა განახლდა. მას თან მოჰყვა ყუმბარები.

ისევ ახალი სროლა — ახალი მსხვერპლი. ამერიკის დემოკრატიის ვარსკვლავიანი დროშა დაიფხრიწა, ის ასისხლიანებული და გათელილია.

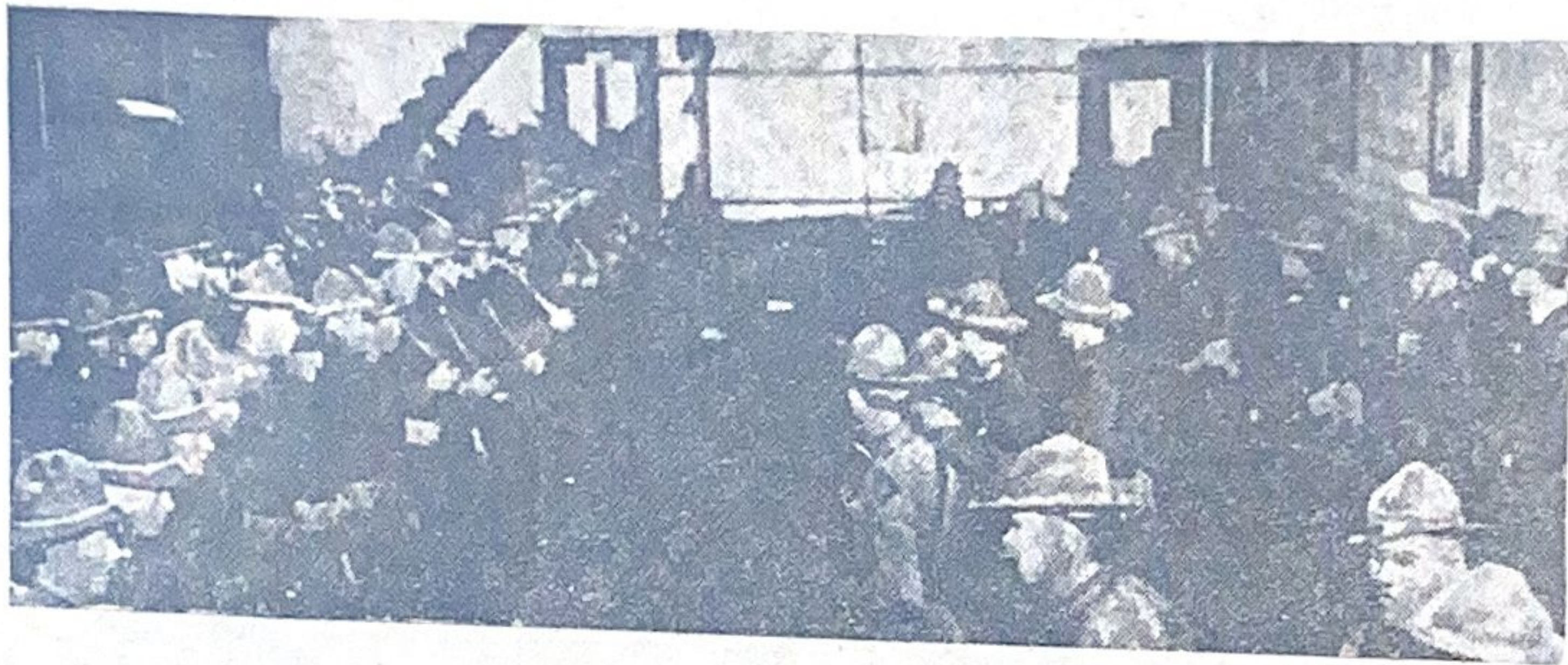
შრომის გმირებმა, სისხლისა და ოქროს გმირებმა, შავი აღმაზის მონებმა კოლორადოში — ისწავლეს, ბევრი რამ გაიგეს...

ვარსკვლავიანი დროშა ამერიკის დემოკრატიისა მათ მიერ ლაფში ჩაფლულია.

ფრანც რაკოში.

ბ რ ე კ ო ლ ა კ ა რ ი ლ ო

მაკედონიის ბურჟუაზია თავისი მუშათა კლასის მოძრაობის ჩასაქრობათ არავითარ საშუალებებს არ ერიდება, საკოსა და ვანცეტის ვერაგული მკვლელობა ალბათ დასაწყისი იყო მთელი საშინელი სერიისა და საზიზღარ დანაშაულთა. მეორე მკვლელობა უკვე რიგზეა, ის მხადდება ამერიკის იუსტიციის ზნელ ხვეულებში.

ქ კოლორადოში აჯანყებულ მუშათა „დასამშვიდებლად“ მოსული ჯარისკაცები.

დაახლოებით, საკოსა და ვანცეტის წამების ერთი თვით ადრე, როდესაც ამ საზიზღარი მკვლელობის მოსამზადებელი პროცესის ჩატარების განმავლობაში დედამიწის ყოველი კუთხიდან მოისმა მშრომელ მასების სასტიკი პროტესტები, ამერიკის ოხრანკამ გამოსძებნა ორი მსხვერპლი, ესენი იყვნენ იტალიელი ემიგრანტი მუშები, გრეკო და კარილო, რომლებსაც, ისე როგორც საკოსა და ვანცეტის მოაბეს ელდენის მართული.

ამ შემთხვევაში საუბარია არა უბრალო სისხლის სამართლის ხასიათის მკვლელობაზე, არამედ საქმე ეხება ორ ფაშისტის მოკვლას. ამერიკის კლასიურმა იუსტიციამ, იტალიისა და ამერიკის ფაშისტებთან ერთად გადასწყვიტეს ესარგებლათ ამ შემთხვევით, რათა საბაბი ქონოდათ მუშათა ანტიფაშისტურ მოძრაობის წინააღმდეგ გასალაშქრებლად ამერიკაში, და ჩვეულებრივად, პროვოკაციულად მოწყობილ ორ ფაშისტის მკვლელობის გამო პასუხისგებაში მიეცათ სრულიად უდანაშაულო, მაგრამ ფაშისტის წინააღმდეგ მებრძოლი მუშები.

1926 წ. მაისის 30, ნიუ-იორკში, ფაშისტების მიერ მოწყობილ დემონსტრაციაზე ვიღაც უცნობის მიერ მოკლული იქნა ორი ფაშისტი კარიზი და ამბროზო. მკვლელობა მოხდა მათი ყოფილი თანამოაზრეთა მიერ, ვინაიდან ფაშისტური მოძრაობა ამერიკაში ორ ჯგუფად გაიყო, ამრიგად „ჩრდილოეთ ამერიკის ფაშისტურ ლიგასა“ და მისგან გამოყოფილ „ილ დუჩე ფაშისტ-ალიანს“ ბელადის, ფაშისტის კავშირის შორის ყოფილების სწარმოებდა გამწვავებული ბრძოლა. სათავეში სდგას ვიღაც კალდორე, რომელსაც ლიგა სიკვდილით ემუქრებოდა. მკვლელობის წუთებში კალდორე იდგა ამბროზოსა და კარიზის გვერდით, ამტკიცებენ, რომ ტყვეა გასროლილი იყო კალდორეს მოსაკლავად და სრულიად შემთხვევით მოკლულ იქნენ სხვები.

ეს ორი სრულიად შემთხვევითი მკვლელობა გახდა მიზეზი იმისა, რომ ამერიკისა და იტალიის ფაშისტურ

პრესას დაეწყო გაფართოებული კამპანია მთელი ანტი-ფაშისტური მოძრაობის წინააღმდეგ ამერიკაში. იტალიის ფაშისტებმა მოკლული ფაშისტები გამოაცხადეს წმინდა იდეისათვის დაღუპულ ამხანაგებათ და დაიწყეს უდიდესი კამპანია ამერიკელ ანტიფაშისტურ მოძრაობის ასალაგმავად. ამერიკის ფაშისტურმა პრესამ მხარი დაუჭირა

ოკეანის გადაღმა შეახლათიანების მიერ დაწყებულ თავდასხმებს. ამერიკის პოლიციამ იტალიის პოლიციის აგენტებთან ერთად მიიღეს სასწრაფო ზომები. მოახდინეს გაჩხრეკები იტალიის უბნებში და შეიპყრეს მთელი რიგი ანტიფაშისტური მოძრაობის ბელადები.

ივლისის 11-სათვის უკვე მიზანში ამოიღეს ორი მსხვერპლი. ბურკლინში დაპატიმრეს ორი ანტიფაშისტი მუშა გრეკო და კარილო. დამტკიცება იმისა, რომ ეს ორი მუშა არის მკვლე-ლი ორი ფაშისტისა დიდ სიძნელეს

არ წარმოადგენდა იტალიის ფაშისტებისათვის. დაპატიმრებულებთან. საკანში ჩასვეს ფაშისტ-ჯაშუშები, რათა „გაეგოთ“ სინამდვილე. პატიმარ ამხანაგებმა იცვენეს ახლად დაპატიმრებული ჯაშუშები. პოლიცია აქაც ისე მოიქცა, როგორც საკოს და ვანცეტის საქმის დროს.

მკვლელობის ფაქტიურ მოწმემ და დამსწრემ, მეორე ფაშისტური ორგანიზაციის მეთაურმა კალდორემ, რომელმაც ნახა გრეკო და კარილო, ჟურნალისტებთან საუბრის დროს განაცხადა: „მე თითონ დავესწარი ამბროზოს მოკვლას, მაგრამ მკვლელი სრულიად არ ჰგავს არც გრეკოს და არც კარილოს. მე რომ ხელმეორედ სადმე წავაწყდე ნამდვილ მკვლელს ათასებში გამოვარჩეე. ამ საქმეში გრეკო და კარილო დამნაშავენი არ არიანო“. ამ განცხადებამ ვერავითარი გავლენა ვერ მოახდინა ამერიკის პოლიციელებზე. დასავლეთის ფაშისტების ცნობილი დამაარსებელი და სულის ჩამდგმელი დი-მარინომ გრეკო და კარილოს დაპატიმრებისთანავე, თავის წერილით მოსთხოვა იტალიის ელჩს ფლეტჩერი, რათა დაპატიმრებული ანტიფაშისტები რაც შეიძლება ჩქარა დაესვათ ელდენის სკამზე, ფლეტჩერი კმაყოფილებით შეჰპირდა ყველაფრის სისრულეში მოყვანა.

ამერიკის რემედისის ორგანიზაციამ სხვებთან ერთად უმაღლესე მობალიზაცია გაუკეთა თავის ძალებს, რათა დღის სინათლეზე გამოეტანა ამერიკის ოხრანკის მორიგი პროვოკაცია. ამერიკის ლიბერალური ინტელიგენციის, გამოჩენილ მწერალთა ერთმა ნაწილმა, ხელოვნების მოღვაწეებმა, ერთსულოვანი პროტესტები გამოაცხადეს მოსალოდნელ მკვლელობების წინააღმდეგ.

ამრიგად ამერიკის კლასიური იუსტიცია იტალიის ფაშისტთან ერთად ამზადებს ახალ რეპრესიებს მუშა-ემიგრანტების ამოსაუღებლად*)

ა. კ.

*) წერილი დამზადებული იყო როცა რემედისის რედაქციამ მიიღო ტელეგრამა ამბ. გრეკო და კარილოს განთავსებულების შესახებ. ამრიგად რემედისის ორგანიზაციების მიერ მოწყობილ საპროტესტო დემონსტრაციებმა მიზანს მიაღწიეს.

რ ე დ.

ოფიციალური განცხადება

რემედასის საქართველოს ცენტრალური კომიტეტის

რემედასის საქართველოს ცენტრალური კომიტეტის პრეზიდიუმმა 1928 წ. იანვრის 21 სხდომაზე დაადგინა:

რემედასის საქ. ცენტრ. კომიტეტის II-ე ყრილობა მოწვეულ იქნეს მიმდინარე წლის მარტის 8-ს. დღის წესრიგში დამტკიცებულია შემდეგი საკითხები:

1. რემედასის არსებობის 5 წლის თავი და მისი ამოცანები.
2. რემედასის საკავშირო ცენტრალური კომიტეტის მოხსენება.
3. რემედასის საქართველოს ცენტრალური კომიტეტის ანგარიში.
4. სარევიზიო კომისიის მოხსენება.
5. უჯრედებში ახალი მეთოდური მუშაობის შემოღების შესახებ.

6. რემედასის ცეკასა და სარევიზიო კომისიის არჩევა.

7. რემედასის სრულიად საკავშირო II-ე ყრილობაზე გასაგზავნი დელეგატების არჩევა.

—:—

რემედასის სრულიად საქართველოს II-ე ყრილობაზე დელეგატთა წარმომადგენლობის ნორმა:

ტფილისის კომიტეტს გადანაწევები ხმით 20 კაცი, 5 სათათბირო ხმის უფლებით. ქუთაისის—4 გადანაწევები ხმით. აჭარის ტანისა და შორაპნის 3-3 გადანაწევები ხმით, ფოთის, სენაკის, სამტრედიის, თელავისა და სიღნაღის—2-2. სამხრეთ ოსეთის, ზუგდიდის, ბორჩალოს, ბორჯომის, რაჭას, გორის, ლეჩხუმის, ხაშურის, ოზურგეთის, ახალციხის, ახალქალაქის და აფხაზეთის საოლქო კომიტეტს 1-1 დელეგატი გადანაწევები ხმით.

ცირკულიარულად

რემედასის უმაღლესი საბჭო, საგარეო და რაიონულ კომიტეტებს

რემედასის არსებობის 5 წლის თავისა და 18 მარტის საზვიაშრო კამპანიების ჩატარების შესახებ

ძვირფასო ამხანაგებო!

ყოველ წლიურად, მარტის 18, საერთაშორისო პროლეტარიატი პატივისცემით იხსენებს პარიზის კომუნის გმირებს. რემედასის ორგანიზაციებისათვის ეს დღე გამოცხადებულია ჩვენი ძლიერებისა და მიღწევების შედეგების გადაშიჯვნა-დათვალიერების დღით.

ხუთი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც დაუღალავად მოღვაწეობს რემედასი. რემედასი არის საერთაშორისო პროლეტარიატის ერთსულოვნობის გამომსახველი ორგანიზაცია, რომელიც მიზნად ისახავს რევოლუციონერ გმირების სიცოცხლის დაცვას, საერთაშორისო მებრძოლ პროლეტარიატის მტკიცე წითელი ზურგის შექმნას მომავალ ბრძოლების ბრწყინვალე გამარჯვებების უზრუნველსაყოფად.

რემედასის სრულიად საკავშირო ცენტრალური კომიტეტი მადეველობაში იღებს რა ამ ორ უდიდეს თარიღს—რემედასის არსებობის ხუთი წლისა და პარიზის კომუნის წლის თავს—უკანასკნელს უკავშირებს რემედასის იუბილეს (მარტის 18), და დაადგინა მიმდინარე წლის მარტის 18 მოიწვიოს რემედასის სრულიად საკავშირო მე-2-ე ყრილობა. ამ ყრილობაში მონაწილეობის მისაღებად რემედასის საქართველოს ცენტრალური კომიტეტი ადგენს რემედასის სრულიად საქართველოს მე-2-ე ყრილობა მოწვეულ იქნეს 1928 წ. მარტის 8.

თანამედროვე საერთაშორისო პოლიტიკური მდგომარეობა გვაგალებს ჩვენ მორიგ და მთავარ ამოცანად წამოვაყენოთ, რემედასის მიერ დამარცხების გაძლიერება კაპიტალისტურ ქვეყნების პროლეტარიატის, გლეხობის

და კოლონიალურ თუ ნახევრად კოლონიალურ ქვეყნების მებრძოლთაღმე, რომლებიც თავგანწირვით იბრძვიან საერთაშორისო ოქტომბრისათვის. მშრომელთა ბრძოლა განთავისუფლებისათვის დღითი-დღე მწვავე ხაზითს ღებულობს. რევოლუციონერი მოძრაობის სიმტკიცის გაძლიერების ნიშნები ყველასათვის აშკარაა. მუშათა მასები თანდათან დგებიან რევოლუციონერ ბრძოლის ნიადაგზე. ჩინეთის რევოლუციამ, რომელმაც შეარყია საძირკველი საერთაშორისო იმპერიალიზმისა, კოლონიალურ ქვეყნების გამანთავისუფლებელ მოძრაობის ისტორიაში გადახსნა სრულიად ახალი ფურცლები. ჩინეთის რევოლუცია დამარცხების წინაშე წარსდგა, მაგრამ ის მაინც იკრებს ახალ ძალებს, ახალ ბრძოლების დასაწყებად. რევოლუციონერების მიერ კანტონის დაპყრობა მაჩვენებელია იმ უდიდესი ფაქტისა, რომ რევოლუციონერი პროლეტარიატის ძლიერი ნებისყოფა არ ჩამქალა.

რევოლუციონერი მოძრაობის ზრდამ მთელ რიგ ბურჟუაზიულ ქვეყნებში გამოიწვია რეაქციის შემოტევა მუშათა კლასზე. თეთრი ტერორი გამოცხადებულია მმართველობის სისტემად. რევოლუციისათვის მებრძოლთა, წამებულთა და დაპატიმრებულთა რაოდენობა დღითი-დღე მატულობს.

თეთრ ტერორის ზრდასთან ერთად აშკარა ხდება ის საზიზღარი მუშაობა, რომელსაც აწარმოებს საერთაშორისო ბურჟუაზია ახალი ომის ცეცხლის დასანთებად, ს. ს. რ. კავშირის წინააღმდეგ მათ გეგმებ ფარდა ეხდება, დღეს ყოველი მშრომლისათვის აშკარაა, თუ საით მიიღტვის ბურჟუაზიის მიერ დაქირავებულ მკვლელთა ბანდა.

რემედასის სრულიად საკავშირო სექცია სხვა დანარჩენ ქვეყნების რემედასის ორგანიზაციებზე გაცლებით უფრო უკეთეს პირობებში იმყოფება. ამიტომ საერთაშორისო მებრძოლ პროლეტარიატის ზურგის გამაგრების საქმისათვის ჩვენს მოღვაწეობას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. ჩვენ გვმართებს გავაძლიეროთ და განვამტკიცოთ ჩვენი ორგანიზაციები და პოლიტ-პარტიართა დახმარების საქმე დავაყენოთ სასურველ დონეზე. ყველაფერი ეს ჩვენ გვიკარნახებს ვიზრუნოთ ჩვენი ორგანიზაციების მუშაობის გამოჯანსაღებაზე.

ხუთი წლის იუბილეს, პარიზის კომუნის წლის თავისა და მორიგ ყრილობის ჩასატარებელი წინასწარი სამზადისი განსაკუთრებული ყურადღებით უნდა იქნეს წარმოებული.

რემედასის ხუთი წლის არსებობის კამპანიამ უნდა მიიპყროს არა მარტო რემედასის წევრთა, არამედ მშრომელთა ფართე მასების ყურადღება მთელს საბჭოთა რესპუბლიკების ფარგლებში, შემდეგი ღოზუნგების მიხედვით.

რემედასი ემსახურება საერთაშორისო რევოლუციის საქმეს. ს. ს. რ. კავშირი არის მტკიცე საფუძველი საერთაშორისო რევოლუციისა. რემედასის იუბილე არის, დღეს ს. ს. რ. კავშირის მშრომელთა მოღვაწეობისა და მათი საერთაშორისო რევოლუციონურ მოძრაობასთან კავშირის სიძლიერის გადასინჯვისა.

მაელი ის გამოცდილებანი, რაც კი მოეპოება ადგილებს კამპანიების ჩატარების შესახებ გამოყენებულ უნდა იქნეს რემედასის იუბილეს ჩატარების დღეს. გამოყენებულ უნდა იქნეს ყოველგვარ სიტყვიერი, ბეჭდითი და მხატვრული აგიტაცია, რემედასის მიზნების პოპულარიზაციის მიზნით ს. ს. რ. კავშირის მშრომელ მასაში. ამავე დროს განსაკუთრებულს ყურადღებით უნდა მოვექცეთ რემედასის მოღვაწეობის განვლილი ხუთი წლის განმავლობაში—შემდეგი ღოზუნგით: 5 წელი საერთაშორისო რევოლუციის სადარაჯოზე.

რემედასის ორგანიზაციებმა საბჭოთა კავშირის ფარგლებში ფართედ უნდა გააშუქონ თავის მუშაობის შედეგები ქვემო აღნიშნულ ხაზებით:

1. რა გააკეთა რემედასმა საერთაშორისო მშრომელ მასებსა და ს. ს. რ. კავშირის ურთიერთობის განსამტკიცებლად (რა და რა საპროტესტო კამპანიები მოეწყო, რაში გამოიხატება პოლიტ-პარტიებზე შეფოხა და სხვ. და სხვ.).

2. რა გააკეთა რემედასმა საერთაშორისო რევოლუციისათვის ცოცხალ ძალების დასაცავად (ე. ი. რა დახმარება აღმოუჩინა მან ბურჟუაზიის ციხეებში გამოკეტილ რევოლუციონერებსა და მათ ოჯახებს).

3. რა გააკეთა რემედასმა თეთრ ტერორთან ბრძოლის დროს 5 წ. განმავლობაში.

ამ მოსამზადებელ მუშაობამ უნდა შეამსოს რემედასის ყველა ორგანიზაციებში სააგიტაციო აღმზრდელობითი და მასიურ მუშაობის დღემდე უკვე ცნობილი ფორმები, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ჩვენი ორგანიზაციების

ცხოვრებაში. რემედასის ცენტრალური კომიტეტი სრულიად ზედმეტად მიაჩნია დასახელებულ ფორმების ჩამოთვლა და განხილვა ვინაიდან ეს ფორმები ცეკას მიერ გასულ წლების განმავლობაში გადაეკზვნა ადგილებს. ცენტრალური კომიტეტი აღნიშნავს მხოლოდ ერთ გარემოებას, სააგიტაციო და აღმზრდელობითი მუშაობის საფუძველი არის რემედასის ადგილობრივი ორგანიზაციები, რომელთა აქტივი სრული შემადგენლობით ჩაბმული უნდა იქნეს მუშაობაში, მათ ცხოველი მონაწილეობა უნდა მიიღონ როგორც საღამო წარმოდგენების მოწყობა-ჩატარებაში, ისე საუბრებში, მოხსენებებში, კედლის გაზეთების მასალების შერჩევაში და რემედასის კუთხეების გადახალისებაში.

კამპანიის უფრო ნაყოფიერად ჩატარების მიზნით საჭიროა მოწვეულ იქნეს საზოგადო ორგანიზაციები (პარტიული, კომკმეშირული, პროფკავშირული, საშეფო საზოგადოებანი და სხვ.), რომლებმაც ხელი უნდა შეუწყონ რემედასის მოღვაწეობას შემოწირულებათა შექოტანი რევოლუციისათვის მებრძოლთა დასახმარებლად ფონდის დაარსებით, კუთხეების გახსნით, კრებების მოსაწყობათ ბინების დათმობით და სხვ.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს სააგიტაციო-განმარტებით მუშაობის გაღრმავებას ჩაპოუყალიბებელ საზოგადოებრივ ფენებში, როგორცაა საბიზნო-ამხანაგოებში, კომუნის სახლებში, მუშათა საერთო საცხოვრებელ ბინებში და სხვ.

ამ მიზნების განხორციელებისათვის სავალდებულოა დახმარება ქალთა შორის მომუშავე განყოფილებისა და პიონერ ორგანიზაციებისა; ამასთანავე ერთად მუშაობაში ჩაბმული უნდა იქნეს დისახლისები (დელეგატი ქალები), ამ დღისათვის მოწყობილ უნდა იქნეს რემედასის კუთხეები საერთო სადგომებში და ჩატარებული უნდა იქნეს სპეციალური აგიტაცია განსაკუთრებით ქალთა შორის).

რემედასის ცენტრალური კომიტეტი აფრთხილებს ადგილობრივ ორგანიზაციებს, იმაში, რომ საკმარისი არ არის განსაზღვრა მარტო საზეიმო საღამოებისა და კრების მოწყობით არამედ ამავე დროს წარმოებული უნდა იქნეს აღმზრდელობითი მუშაობა რემედასის ორგანიზაციის შიგნით წევრთა შორის რემედასში მოღვაწეობისადმი ინტერესის გამოსაწვევად.

ამ მიზნით ცენტრალური კომიტეტი აყენებს შემდეგს:

1. ადგილობრივ კომიტეტებმა უნდა გამოყონ სპეციალური კომისიები, სადაც ჩაბმული უნდა იქნენ პარტიულ, პროფესიონალურ, საბჭოთა, კომკავშირელთა და სხვ. მასიურ საზოგადოებრივ ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

2. კომისიებს ევალებათ შეადგინონ ადგილებზე სამუშაო გეგმა:

ა) საზეიმო დღის ჩატარების ფორმები სხვადასხვა საზოგადოებრივ ორგანიზაციების მიერ.

ბ) ფინანსიურ ანგარიშების ჯამის გამოყვანის დროს მხედველობაში მიღებულ უნდა იქნეს მუშაობაში შემჩნეული დეფექტები.

გ) რემედასის ხუთი წლის განმავლობაში აგიტაციური მუშაობის ჩატარების მეთოდები.

სასურველია მაქსიმალურად გამოყენებული იქნეს პრესა კედლის გაზეთები, აგრეთვე დამზადებული იქნეს ლოზუნგები და საანგარიშო ხასიათის მასალები.

3. მუშაობის გეგმაში შეტანილი უნდა იქნეს აგრეთვე 18 მარტის მოსაგვარებელი საქმე (შეძლებისამებრ): გამოფენები, რომელიც გამოხატავს, როგორც რემედაციის მოღვაწეობას, ისე ამა თუ იმ ორგანიზაციის მუშაობის ნაყოფიერებას.

4. რემედაციის უჯრედების კუთხეები შევსებული იქნეს რემედაციის ხუთი წლის განმავლობაში წარმოებულ მუშაობის მასალებით.

5. კამპანიის ჩასატარებელ მუშაობაში ჩაბმული უნდა იქნენ პოტილ-ემიგრანტები. (თუ ასეთები მოიპოვებიან).

6. კამპანიის ჩატარების პროცესში ჩატარებული უნდა იქნეს კონკურსი რემედაციის საუკეთესო კუთხის მოსაწყობად, უჯრედის მდივნობაზე და აქტივისტობაზე.

7. განსაკუთრებით ყურადღებით უნდა მოვექცეთ სოფლად კამპანიის ჩატარებას, რაც უნდა გამოიხატოს აგიტატორების გადაგზავნასა და რადიოს გადაცემაში (სადაც არსებობს რადიო სადგურები) ამასთანავე მთავარია რემედაციის შესახებ პოპულიარული ლიტერატურის გადაგზავნაც.

საზოგადოებრივი ინტერესი, რომელსაც გამოიწვევს აღნიშნული კამპანია საქირთა გამოყენებულ იქნეს რემედაციის ახალ წევრთა მისაღებად. განსაკუთრებული ყურადღებით უნდა მოვეპყრად რემედაციის რიგებში, რაც შეიძლება ქალთა მეტი 50% ჩაბმას.

რემედაციის არსებობის ხუთი წლის თავს აქვს უდიდესი მნიშვნელობა, ამიტომ ცენტრალური კომიტეტი დარწმუნებულია, რომ ეს დღე იქნება მშრომეთა ფართე მასებში რემედაციისადმი ინტერესის გამოწვევის საწინდარი.

რემედაციის ცენტრალური კომიტეტი.

ლოზუნგები

1. რემედაცი 5 წლის განმავლობაში სდგას საერთაშორისო რევოლუციის სადარაჯოზე, — გააძლიერეთ მისი რიგები.

2. მუშებო სოციალიზმის შენების დროს ნუ დაივიწყებთ, მუდამ გახსოვდეთ, კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხე-სიმაგრეთა ფანჯრების რკინის ხარხებზე მიჯაჭვული ტყვე-რევოლუციონერი მუშები.

3. რემედაცია სიკვდილსა და განადგურებას გადაარჩინა თავისი მოღვაწეობის 5 წლის განმავლობაში ასეული ათასი ამხანაგები, რომლებიც თავგანწირვით იბრძვიან საერთაშორისო კომუნისათვის.

4. რემედაცია პარიზის კომუნის დიადი დროშის ქვეშ 5 წლის განმავლობაში დაუღალავი მოღვაწეობით უთვალავი მსხვერპლი გამოსტაცა ხელიდან თეთრ ტერორს.

5. რემედაციის ორგანიზაციის საღაროში მცირედი წვლილის შეტანით შენ ხელს უწყობ კაპიტალის მსხვერპლთა სიცოცხლის შენარჩუნებას და ამავე დროს აახლოვებ კაპიტალთან შრომის გამარჯვების დიადი წუთების მოახლოებას.

6. რემედაცია 5 წლის განმავლობაში საერთაშორისო რევოლუციისათვის მოღვაწეობით განამტკიცა და გააღრმავა კავშირი სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა და საერთაშორისო პროლეტარიატს შორის.

7. გააძლიერეთ რემედაცი! პროლეტარიატის რევოლუციონური ბრძოლები ჯერ კიდევ წინ არის.

8. რემედაციის ორგანიზაციებში მონაწილეობით ჩვენ ვეხმარებით საერთაშორისო ოქტომბრისათვის მებრძოლ ამხანაგებს.

9. მშრომელნო, ჩაეწერეთ რემედაციის ორგანიზაციებში ეს ერთად-ერთი ორგანიზაცია, რომელიც დაულა-

ღავათ და თავგანწირვით იცავს კაპიტალისტურ ქვეყნების საბურთილეებში მოქცეულ რევოლუციონერებს და მათი ოჯახების წევრთა სიცოცხლეს.

10. რემედაცია თავის დაუღალავი მოღვაწეობით 5 წლის განმავლობაში სიცოცხლე შეუნარჩუნა მრავალ ათას რევოლუციონერებს და მათი ოჯახის წევრებს. მშრომელო ქალებო მიაშურეთ რემედაციის ორგანიზაციებს. განამტკიცეთ იგი, ხელი შეუწყეთ მის მოღვაწეობას.

11. რევოლუციისათვის თავდადებულ მებრძოლ გმირების მშვიერი ბავშვები უცდიან თქვენს დახმარებას. გლების ქალებო თქვენი ვალია ყოველმხრივ დახმარება აღმოუჩინოთ მათ.

12. წითელი არმია იცავს საბჭოთა კავშირის საზღვრებს. — რემედაცი საერთაშორისო რევოლუციას.

წითელ არმიელნო, ჩაეწერეთ რემედაციის ორგანიზაციაში.

13. რემედაციელებო ჩვენი ორგანიზაციის 5 წლის თავზე ვალდებულნი ვართ გავაძლიეროთ და გავაღრმავოთ მისი მუშაობა. ამხანაგებო გააძლიერეთ კაპიტალის პატიმრების დახმარების საქმე.

14. კაპიტალის ციხე-სიმაგრეებში იტანჯებიან საერთაშორისო პროლეტარიატის საუკეთესო მებრძოლი შვილები.

ახალგაზრდობავ ჩაეწერე რემედაციაში, რათა ყოველმხრივი დახმარება აღმოუჩინო შენს საზღვარგარეთელ ამხანაგებს.

15. ჩინეთის რევოლუციის დაცვა და მისდამი ხელის შეწყობა მშრომელთა წჰინდა მოვალეობაა, რემედაცი ეხმარება როგორც მატერიალურად, ისე მორალურად იმპერიალიზმის მსხვერპლთ ჩინეთში. ჩაეწერე რემედაციის ორგანიზაციაში რათა შენ ამით ხელი შეუწყო მებრძოლ პროლეტარიატის საუკეთესო წარმომადგენლებს იმპერიალისტურ ყაჩაღების წინააღმდეგ წარმოებულ სამკედრო-სასიცოცხლო ბრძოლის დაგვირგვინებაში.

გახსოვდეთ კაპიტალის ციხეებში მოქცეული პოლიტიკატიმრები და მათი უნებართვოდ დარჩენილი ოჯახები

ამხ. ვანო სტურუას გამოწვევით შემომაქვს 5 მანეთი, რემედისის სასარგებლოთ და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. ნინა მგელაძეს, 2. ნინა თალაკვაძეს, 3. თამაზა ადამიძეს, 4. ლიდა ბელიავესკაიას, 5. ანნაიტა ესაიანს.
ლადო სუხიშვილი

ამხ. აქვსენტი მუგუას გამოწვევით კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხეებში გამომწყვდეულ რევოლუციონერების სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. მიხეილ არასტაკოვს, 2. ალექსანდრე მიროვიჩს, 3. გიორგი ანდრონიკოვს, 4. გრიგოლ ჯანელიძეს, 5. ს. ი. შაბუროვს, 6. ე. ი. ლამპარტერს, 7. გრომაშვილს, 8. ნიკოლოზ გუგუნავას, 9. გრიგოლ ლუკავას, 10. ნიკოლოზ უკლებას, 11. არჩილ ქარკიძეს, 12. ესტატე ხაბუტაშვილს, 13. სიმონ ათანასიევს და 14. ვარვარა ვახილიძეს.

კოლია ცანავა

ამხ. ანდრო დოლიძის გამოწვევით კაპიტალის საპატიმროებში მოქცეულ რევოლუციონერებისა და მათი ოჯახების სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. ვასო იტრიევს, 2. სერგო მეგრელიშვილს, 3. რასუნზადეს, 4. გიორგი რთველაძეს, 5. გიორგი სტურუას, 6. ნოე ზამბახიძეს, 7. მოსე ბილიხოძეს, 8. პრ. კოფი კერვალიძეს, 9. იოსებ გელაშვილს, 10. მირიან ქერქაძეს, 11. იასონ ფირცხალავას, 12. დავით ბლაგიძეს.

მოსე კვარაცხელია

ამხ. ანდრო დოლიძის გამოწვევით ბურჟუაზიულ ქვეყნების ციხეებში დაპატიმრებულ რევოლუციონერების სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. გუგული ბუხნიკაშვილს, 2. ანდრო კალანდაძეს, 3. იაკიმე ხომერკის, 4. ნინა ხანოიანს, 5. სერგო ბელკოვს, 6. ვარო ვართანიანს, 7. სერაპიონ ლომაძეს.

ვალერიან გოგიბერიძე

ამხ. კიტა მეგრელიძის გამოწვევით ბურჟუაზიის საპატიმროებში დაპატიმრებულ რევოლუციონერების სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. ე. ვაცაძეს, 2. მამასიმოვს, 3. გ. სტეფანოვს, 4. გ. საყველიძეს, 5. ი. ჟორჟოლაძეს, 6. ნუცუბიძეს, 7. ელ. გევორგიანს, 8. გ. მ. ს. სტეფანოვილს.

ელიზბარ ბეღია

ამხ. ანდრო დოლიძის გამოწვევით რევოლუციონერების მებრძოლ ამხანაგებისა და მათი ოჯახების სასარგებლოთ ვსწირავ მცირედ წვლილს 5 მანეთს და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. ნარიმან ტერ-კაზიანს, 2. ლოვა ტერ-მინასოვს, 3. აშოთ მელიქ-ოსიპოვს.

სტეპანე ხარისტ. ვართანიანი

ამხ. კიტა მეგრელიძის გამოწვევით რემედისის სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. შაიკ ადამიანს, 2. მიტა მთვარელიძეს, 3. სანდრო სტურუას, და 4. რაჟდენ მელაძეს.

ნიკ. მახარაძე

ამხ. ვანო სტურუას გამოწვევით კაპიტალის საპატიმროების სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ჩემის მხრიდან ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. სტიოპა აკოპოვს, 2. სიმონ ხმალაძეს, 3. ვასო სიხარულიძეს, 4. გიორგი დოლიძეს, 5. რ. დუმბაძეს, 6. ილ. ა. მამულიას, 7. მიშა გავაშელს, 8. ლეო თიკანიძეს, 9. ლ. ბასილიას, 10. ექიმ კამალოვს, 11. ოლგა კიდაიშს. და 12. სერ. სოსიანცს.

ვარლამ მესხი

ამხ. მიხა ჩოდრიშვილის გამოწვევით რემედისის სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ვიწვევ შემდეგ ამხანაგებს:

1. ლ. წერეთელს, 2. კანდელაკს, 3. აკაკი მაჭავარიანს, 4. სანდრო ცქიტიშვილს, 5. სევერიან ფალავას, 6. სოსო გვარამაძეს, 7. გრიგოლ მიროტაძეს, 8. აკაკი ბაბუნაშვილს, 9. გიორგი დიოვს, 10. კავკასიძეს. (საგ. კომ.) 11. პლატონ კორძაძის და 12. ალიკაშვილს (ქალ. აღმას.).

დომენტი თხილავა

ამხ. ვასო ქურდაძის გამოწვევით კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხეებში მოქცეულ ამხანაგების სასარგებლოთ შემომაქვს 5 მანეთი და ამავე მიზნით ვიწვევ ქვემოთ ჩამოთვლილ ამხანაგებს:

1. პავლე მელაძეს, 2. შეროზიას, 3. ქვრივიშვილს, 4. ცაბაძეს, 5. გვილაგას, 6. ფოცხიშვილს, 7. ზახარიანცს, 8. ევგენი ძინძიბაძეს, 9. ნანეიშვილს, 10. მითაიშვილს, 11. კირილე ბარამაძეს, 12. ზვიადაძეს, 13. გაბარაშვილს და 14. თათარაშვილს.

ვანო მხეიძე

გამომცემელი: რემედისის სპ. ც. კ.

რედაქტორი: სარედაქციო კოლეგია.

რემედას-ის საქ. ცენტ. კომიტეტის გამოცემლობა

თბილისი ლენინის ქ. № 29, ტელეფონი 9-78.

მიიღება ხელის მოწერა ჟურნალ რემედას-ში

1928 წ. განმავლობაში გა-

მოცემული იქნება

12 ნომერი

ჟურნალ „რემედას“-ი რემედასის საქ. ცენტ. კომიტ. ყოველთვიური მასიური ორგანოა

(გამოცემის წელი მეხუთე)

ჟურნალ „რემედას“-ი უმთავრეს ყურადღებას აქცევს კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხე-ებში მოქცეულ პოლიტ-პატიმარების ყოფა-ცხოვრებას, თეთრი ტერორისა და კლასიური იუსტიციის აღვირახსნილობას, მშრომელთა ფართე მასების ინტერნაციონალურად აღზრდას, როგორც საბჭოთა კავშირის ორგ. ისე უცხოეთის სექციებისა და ძმური ორგანიზაციების მოღვაწეობას, ჟურნალში აგრეთვე საკმაოდ ადგილი ეთმობა ლიტერატურასაც.

ხელის მოწერის პირობები:

ერთი წლით — 2 მან. 50 კ.

სამი თვით — 70 კ.

ექვსი თვით — 1 მან. 30 კ.

ერთი თვით — 25 კ.

დაკვეთის ნიშნები

რემედასის გამოცემლობა

თბილისი, ლენინის ქუჩა № 29

გიგზავნით რა ამასთანავე სრულ თანხას ხელის მოწერისას გთხოვთ ჩარიცხოთ
ორგანიზაცია (უჯრედო) ჟურნალ „რემედას“-ის ხელის მომწერლად

წლით

თვით, ქვემო აღნიშნულ მისამართით:

ქალაქი, სოფელი

1. საფოსტო განყოფილება

2. ვის

3. დრო: 1928 წ. 1-ლ

1928 წ. 1-ლ

4. რაოდენობა

ხელმოწერა

(დაკვეთა შეიძლება ფოსტითაც)

ყოველი შეგნებული მუშა, გლეხი, კომკავშირელი, მშრომელი ქალი და საბჭოთა მოქალაქე უნდა გახდეს ჟურნალ „რემედას“-ის ხელის მომწერი.

ჟურნალ „რემედას“-ის ხელის მოწერის ჩატარება ერთ-ერთი პრაქტიკული ამოცანაა რემედასის ორგანიზაციებისა და უჯრედებისათვის.

ყოველი თვის დასაწყისში გამოკვეთული უნდ იქნეს რამდენი ხელის მომწერი ყავს ჩვენს ჟურნალს რემედასის ამა, თუ იმ უჯრედში, ან ორგანიზაციაში. აცნობეთ რემედასის საქ. ცენტრ. კომიტეტის გამომცემლობას, როგორ ვრცელდება ჟურნალ რემედასი.

შანი 25 კპ.

